

Podhradčan

Občasník pre občanov mesta Spišské Podhradie | 2025 / 2

3

Kalendár podujatí

7

Jarné podujatia

18

Aktivity našich škôl

**Jánske ohne
pod Spišským hradom**

Viac na str. 12 – 13

Foto: Michal Pihál

Návrat "Haničky" pod Spišský hrad

www.spisskepohradie.sk

CESTOVNÝ PORIADOK

Platný na obdobie:

5. 7. – 31. 8. 2025

187 Spišské Vlachy - Spišské Podhradie a späť

km	Železnice Slovenskej republiky / LTE	Vlak	8601	8603	8605	8607
0	Slovakia s.r.o.		60	60	60	60
1	Spišské Vlachy 180	41	9:44 41	10:44 41	15:44 41	16:44
3	Bystrany na Spiši					
4	Katuň					
9	Spišské Podhradie	o 41	9:59 41	10:59 41	15:59 41	16:59
km	Železnice Slovenskej republiky / LTE	Vlak	8600	8602	8604	8606
0	Slovakia s.r.o.		60	60	60	60
1	Spišské Podhradie	41	9:03 41	10:03 41	15:03 41	16:03
3	Bystrany na Spiši					
4	Katuň					
9	Spišské Vlachy 180	o 41	9:18 41	10:18 41	15:18 41	16:18

41 ide v 6 a 7 od 5.VII. do 31.VIII.

60 HANIČKA

Cena cestovného lístka: 2,- € / jazda

*pre tieto jazdy neplatia žiadne zľavy

Prevádzkovateľ:
Mesto Spišské Podhradie

Dopravca:
LTE Logistik a Transport Slovakia s.r.o.

TURISTICKÉ INFORMAČNÉ CENTRUM

Poskytuje pre turistov a miestnych obyvateľov:

- Informácie o turistických možnostiach mesta a regiónu
- Prehľad o kultúrno-spoločenských a športových podujatiach v Spišskom Podhradí a okolí
- Informácie o ubytovacích a stravovacích zariadeniach, o dopravných spojoch a cykloturistických možnostiach v regióne
- Ponuka propagačných materiálov, informačných letákov, turistických brožúr a máp
- Predaj kníh, pohľadníc, magnetiek, keramických a drevených výrobkov a mnoho iných suvenírov

Novinka: Mobilná aplikácia „Turistický sprievodca Podbraniško“

dostupná širokej verejnosti on-line, aj off-line, určená nie len pre turistov....
k dispozícii na stránke: <https://podbraniško.web.app/>

Mobilná aplikácia je vytvorená v rámci projektu „Moderné a profesionálne Turistické informačné centrum“.

Realizovaná s finančnou podporou Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky – program Podpora najmenej rozvinutých okresov.

**Turistické informačné centrum
Spišské Podhradie**

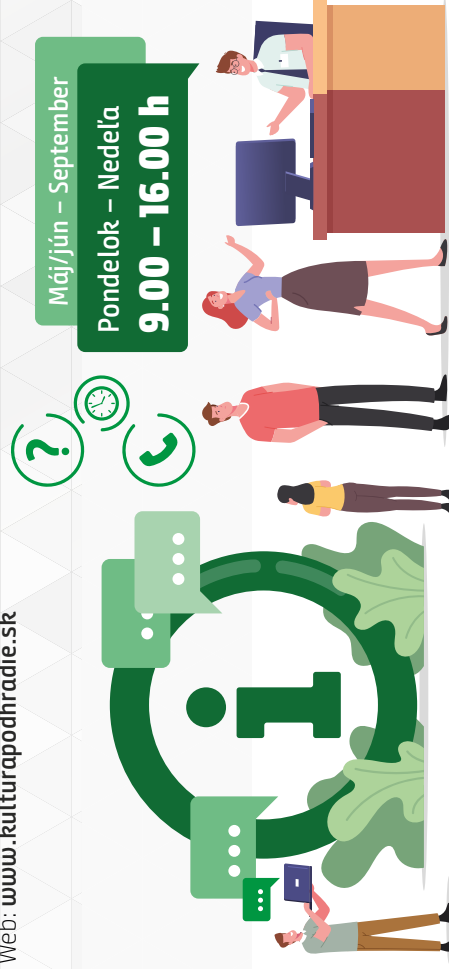
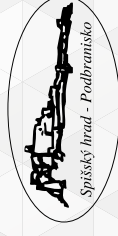
Mariánske námestie 34

053 04 Spišské Podhradie

Tel. číslo: +421 (0)53 41 951 33

Email: kultura@spisskepohradie.sk

Web: www.kulturapohradie.sk

Máj/jún – September

Pondelok – Nedeľa
9.00 – 16.00 h

Zachovajme verejnú zeleň pre nás všetkých!

Milí vodiči, verejná zeleň nie je len krásnou súčasťou našich miest, ale aj miestom, ktoré nám všetkým poskytuje prírodu, oddych a čerstvý vzduch. Aby tieto priestory ostali zdravé a funkčné, je potrebné sa o ne starať a chrániť ich pred poškodením. Parkovanie na trávnikoch, v parkoch alebo iných zelených plochách však môže tieto hodnoty nenávratne poškodiť.

Prečo je to dôležité?

Ochrana prírody: Parkovaním na trávniku ničíme vegetáciu a spôsobujeme eróziu pôdy.

Zlepšenie kvality života: Zeleň v mestách má vplyv na naše zdravie – zlepšuje kvalitu ovzdušia, tlmí hluk a podporuje psychickú pohodu.

Bezpečnosť: Zelené plochy a parky sú miestami oddychu pre deti, rodiny a seniorov, kde sa môžeme ušetriť cítiť v bezpečí.

Obmedzujeme starostlivosť: Kosenie trávy a údržba zelene sú nevyhnutné na to, aby tieto plochy zostali estetické a zdravé. Vozidlá na trávniku bránia efektívnej údržbe a zabraňujú prístupu k miestu, kde sa kosenie, zalievanie či sadenie môžu vykonať.

Čo môžete urobiť?

Parkujte len na určených parkovacích miestach. **Nezastavujte na trávnatých plochách** – poškodzujete tak zeleň, ktorá je dôležitá pre naše zdravie a životné prostredie. V prípade, že nemáte iné možnosti parkovania, vyhľadajte najbližšie parkovacie miesto mimo zelenej plochy.

Svojím zodpovedným parkovaním pomáhate mestským pracovníkom pri pravidelných prácach ako kosenie, údržba chodníkov, výsadba a celková starostlivosť o mestskú zeleň.

Starostlivosť o verejnú zeleň je našou spoločnou zodpovednosťou. Zelené plochy nie sú len ozdobou miest – poskytujú čerstvý vzduch, absorbujú emisie a pomáhajú zlepšiť kvalitu života pre nás všetkých. Preto si treba uvedomiť, že ich ochrana a údržba nie je len záležitosťou odborníkov, ale aj nás, občanov. Správnym parkovaním prispievate k lepšiemu životnému prostrediu a pohodliu nás všetkých.

Parkuj zodpovedne – pre nás a pre budúce generácie!

Kalendár podujatí

JÚN – SEPTEMBER

14. 6. (sobota)

Vernisáž výstavy Petra Smika „Golden Age“

Synagóga

19. 6. (štvrtok)

Absolventská výstava žiakov výtvarného odboru ZUŠ

Mestská výstavná sieň

26. 6. (štvrtok)

Vernisáž výstavy žiakov ZUŠ „Menia okamihy dušu?“

Synagóga

28. 6. (sobota)

Jánske ohne pod Spišským hradom

Futbalový štadión

5. – 6. 7. (sobota – nedeľa)

Vláčik Hanička

(začiatok sezóny) Železničná stanica

19. 7. (sobota)

Mesto pod sieťou UNESCO

Park kultúry

16. 8. (sobota)

Majstrovstvá v lukostrelbe

(záverečná ceremónia), Futbalový štadión

30. – 31. 8. (sobota – nedeľa)

Vláčik Hanička

(koniec sezóny) Železničná stanica

4. – 6. 9. (štvrtok-sobota)

Cyklojazda histórie

Spišský hrad – Pustý hrad –

Mariánske námestie

6. 9. (sobota)

Podhradie deťom

Park kultúry

7. 9. (nedeľa)

Beh okolo Spišského hradu

Mariánske námestie (Štart a cieľ)

13. 9. (sobota)

Podracke šmaky III. alebo ako chutí história

Park kultúry

Úspešné a schválené projekty a dôležité investície mesta

1. Vodozádržné opatrenia v meste

Mesto Spišské Podhradie **bolo úspešné** v projekte Vodozádržné opatrenia v meste Spišské Podhradie v rámci výzvy operačného programu Slovensko 2021 – 2027 cez Min. životného prostredia SR. **Získali sme 604 000,00 €.** Predmetom je „**Realizácia vodozádržnej parkovacej plochy pod Spišským hradom na Štefánikovej ulici**“. Jedná sa o vytvorenie spevnených plôch z vodopriepustnej dlažby. Predmetom je výmena nepriepustných pourchov (degradovaný asfalt) za priepustné v podobe vodozadržnej dlažby. Uvedené opatrenie priamo prispieva k zlepšeniu environmentálnych aspektov prostredníctvom budovania vodozádržných opatrení. Pri realizácii prác budú uplatňované ekologické princípy tvorby a ochrany vodných pomerov so zameraním na zlepšenie mikroklimatických pomerov v ploche cca 2695 m² vybudovaných z vodozadržnej dlažby. Plocha bude slúžiť na zadržiavanie vody v krajine, ale aj ako parkovanie pre motorové vozidlá do 3,5 t a nad 3,5 t. Objekt pozostáva z priepustných pourchov spevnených plôch. Táto plocha bude slúžiť ako spevnená plocha s priepustným pourchom ako forma zachytávania zrážkovej vody, tiež aj ako parkovanie pre motorové vozidlá do 3,5 t a nad 3,5 t. Spevnená plocha s priepust-

ným pourchom je dopraune napojená na existujúcu miestnu komunikáciu.

Vodozádržný systém Mariánskeho námestia v meste Spišské Podhradie – **2 akumulčné nádrže 30 000 litrov a 15 000 litrov.** Opatrenie rieši odvodnenie striech do akumulčnej nádrže s prepacom do existujúceho výústného bodu. Účel využitia dažďovej vody: Dažďová voda bude využívaná na zavlažovanie zelených plôch a vysadenej a existujúcej zelenej infraštruktúry (zelené v mestskom parku, kvetinové záhony, dreviny, kríky a pod.). Nezauvadné dažďové vody zo striech budov po zbavení mechanických nečistôt budú zvedené do akumulčnej nádrže s následným prepacom do dažďového kanalizačného potrubia, ktoré je zaústené do existujúceho výústného bodu. Voda z akumulčnej nádrže bude využívaná na zavlažovanie.

Prvky zelenej infraštruktúry:

Zámerom danej navrhovanej výsadby v meste Spišské Podhradie je **založenie a výsadba novej zelene na vodozádržné opatrenia na rôznych parcelách v meste Spišské Podhradie.** Realizáciou daného projektu výrazne prispějeme k environmentálnej stránke mesta vo všeobec-

nosti. Projekt a vodozádržné opatrenia svojimi aktivitami a činnosťami prispěj k budovaniu zelenej infraštruktúry. Po realizácii budú dané priestranstvá plniť nielen estetickú ale aj ekologickú funkciu. Výsadba nových drevín a ďalších ozdobných rastlín v záhonoch podporí filtrovanie ovzdušia a eliminuje tak škodlivé splodiny produkované premávkou na prilahlej ceste. Zároveň prítomnosťou zelene a jej priebežným zavlažovaním prispějeme k optimálnej vlhkosti okolitého prostredia, čo napomôže spríjemniť mikroklimu najmä pri častejšom výskyte horúčav. Celkovo sa zlepši ovzdušie a stav okolitého životného prostredia, čo bude mať pozitívny dopad aj na zdravie obyvateľov mesta. V projektovej dokumentácii sú zadefinované konkrétne prvky zelene, ktoré sú ideálne pre územný charakter a vytipované lokality v meste. Pri plánovaní zoznamu zelene sa uprednostnili pôvodné druhy stromov, ktoré sú typické pre naše mesto.

Termín realizácie 07/2025 – 12/2025

Dodávateľ stavebných prác: EURO-VIA SK, a. s., Košice IČO: 31651518 I. a II. časť a Colas Slovakia, a. s., Trnava IČO: 3651402 III. časť
Stavebný dozor Efimo, s. r. o.,
Ing. Ivan Fejedelem

2. Zlepšenie regionálnej a mestskej mobility

Mesto Spišské Podhradie **bolo úspešné** so žiadosťou o nenáúratný finančný príspevok na Ministerstve investícií a regionálneho rozvoja a investícií s názvom Zlepšenie regionálnej a mestskej mobility v meste Spišské Podhradie

V tomto projekte **obnovíme a zmodernizujeme naše miestne komunikácie a chodníky**, ktoré sú prepojené s miestami, kde sa nachádzajú rôzne atrakcie na podporu cestovného ruchu v našom meste.

Úsek č. 1 **Štefánikova ulica – výjazd k železničnej stanici.** Mesto Spišské Podhradie dlhodobo prevádzkuje počas letnej sezóny turistický uláčik „Haničku“, ktorý premáva na trati Spišské Podhradie – Spišské Vlachy, kde následne je prípoj na osobné vlaky v smere Košice a Žilina – Bratislava. Tento uláčik vozí turistov do Spišského Podhradia, na Spišskú Kapitulú, na Sivú Bradu, na Spišský Jeruzalem, na Spišský hrad, na Sobotisko, na Dreveník.

Úsek č. 2 **Štefánikova ulica** – komunikácia pod Spišským hradom smerujúca k železničnému depu: **Spojnice z hlavnej cesty II. triedy k veľkému parkovisku pod Spišským hradom.** Toto parkovisko sa využíva ako štartovací bod pri výstupe na Spišský hrad, ale zároveň slúži aj ako záchytné parkovisko pre osobnú a autobusovú dopravu pri podujatiach konajúcich sa na Spišskej Kapitulke. Daný úsek pokračuje až k železničnému depu / remíze /, kde si turisti môžu prezrieť uláčik „Haničku“ aj mimo turistickéj sezóny.

Úsek č. 3 **Podzámková ulica – k chodníku na Spišský hrad** – kratšia spojnice centra mesta a turistického chodníka na Spišský hrad z ľavej strany. Je to jedna z najstarších ulíc v meste, ktorá sa nachádza priamo pod Spišským hradom a je na nej situovaných viacero zariadení poskytujúcich služby v oblasti gastronómie a ubytovania.

Úsek č. 4 **Chodník na Spišskú Kapitulú - Spojnica pre peších** ako neprilahlá nemotoristická komunikácia – pre pešiu dopravu z historického centra mesta

a centra Spišskej Kapitulý, ktorá je sídlom Spišského biskupstva. Zároveň obnova schodiska so zábradlím na zvýšenie prvkov bezpečnosti prechodu cez motoristickú komunikáciu III. triedy.

Úsek č. 5 **Ulica Dr. Špirku**: Miestna komunikácia **spájajúca novovybudovanú Ulicu sv. Jána Paula II. s Prešovskou ulicou**, ktorá je hlavným ťahom pre výjazd z mesta na cestu I. triedy ako aj na diaľničný privádzač. Predmetná komunikácia plní ochrannú funkciu v prípade povodní a mimoriadnych situácií ako obchádzko-

vá trasa cez Kúpeľnú ulicu. Na Kúpeľnej ulici sa nachádza ďalšia národná kultúrna pamiatka technického typu zapísaná do Zoznamu UNESCO – Mestský mlyn – s pôvodnými drevenými technickými zariadeniami, dopravníkmi, mlynskými kolesami, šrotovníkmi.

Všetky aktivity týchto stavebných prác budú realizované na podporu cestovného ruchu s nadregionálnym významom.

Plánované celkové náklady na stavebné práce sú **413 994,00 €** s DPH

Jánske ohne pod Spišským hradom

Spišské folklórne slávnosti mali dlhoročnú tradíciu v našom meste. Nositeľom myšlienky tohto festivalu je Spišské kultúrne centrum a knižnica v Spišskej Novej Vsi. **Spišské folklórne slávnosti** začali svoju realizáciu v Spišskej Novej Vsi, na určitý čas boli neskôr presunuté do Levoče a následne sa opäť miesto ich konania vrátilo naspäť do Spišskej Novej Vsi. Odtiaľto bol festival premiestnený na Spišský salaš, kde sa uskutočnilo viac ako 30 ročníkov tohto nadregionálneho festivalu. Z dôvodu rozhodnutia hlavného organizátora sa Spišské folklórne slávnosti nebudú viac konať v meste Spišské Podhradie, ale na území Košického samosprávneho kraja (KSK). Názov festivalu a termín jeho realizácie si ponecháva vyššie uvedený nositeľ myšlienky Spišské kultúrne centrum a knižnica (SNV), ktoré je v pôsobnosti KSK.

Mesto Spišské Podhradie sa však rozhodlo pokračovať v tradícii **Jánskych ohňov** novým podujatím pod názvom **Jánske ohne pod Spišským hradom**, ktoré sa uskutoční **prvú prázdninovú sobotu 28. júna 2025 na futbalovom štadióne v Spišskom Podhradí**.

Voľné ustupenky, ktoré boli k dispozícii v občasníku Podhradčan na Spišské

folklórne slávnosti, nie je však možné poskytnúť na prvý ročník novopripravovaného podujatia a to z dôvodu konsolidácie financií. Za porozumenie Vám ďakujeme.

Lístky v cene 4 €/dospelá osoba, 2 €/dôchodca, ZŤP a 1 €/dieťa do 15 rokov je možné zakúpiť si v **predpredaji v Turistickom informačnom centre v Spišskom Podhradí** (Mariánske nám. 34) alebo priamo na mieste konania (futbalový štadión) v deň podujatia.

Týmto si Vás srdečne dovoľujeme pozvať na podujatie **Jánske ohne pod Spišským hradom** a veríme, že sa necháte utiahnuť do príjemnej atmosféry hudby, folklóru, kultúry a sprievodných aktivít pre deti a dospelých.

Pestrým repertoárom Vás na úvod potešia **žiaci Základnej školy na Palešovom námestí** i **žiaci Základnej umeleckej školy**. Na ľudovú nôtu sa vám predvedú účinkujúci **folklórneho súboru Jablonka a folklórneho súboru Pirečko**. Do rytmu vám zahrá **ľudová hudba Patrika Sakmára** a svojimi piesňami spríjemní atmosféru aj **spevácka skupina Seniori**.

Ujst si určite nenechajte **hudobno-**

-zábaunú kapelu Ščamba a večerné pálenie vatry, pri ktorej vám rezko zahrá **ľudová hudba Gregovci**.

Neodmysliteľnou súčasťou podujatia bude **Detská zóna**, kde nielen na tých najmenších budú čakať **skauti** so svojimi **hrami a aktivitami**, **nafukovacia atrakcia**, či **maľovanie na tvár**.

Svoje sily a zručnosti budú môcť ukázať i dospelí a to v **súťaži o „Podhradského siláka“**, či v súťaži o **„Naj bábovku“**. Registrácia do súťaže – kultura@spisskepohradie.sk alebo na tel. čísle 0948 841 090.

Správne podujatie bez dobrého jedla nemôže predsa byť a to Vás bude čakať v pripravenej **Gastro zóne**, kde nájdete stánky s občerstvením, dobrotami, medovníčkami i rôznymi drobnosťami.

Bližšie informácie sú dostupné na **plagátoch, úradnej tabuli, webovej stránke www.kulturapohradie.sk** alebo na tel. čísle 0948 841 090.

Veríme, že pridete s nami spoločne stráviť prvú letnú prázdninovú sobotu a užijete si bohatý program a vychutnáte príjemnú atmosféru.

Vážení Podhradčania, chcem sa vám všetkým poďakovať za trpezlivosť, ústretovosť a podporu. Chcem poďakovať poslancom mestského zastupiteľstva, kolegom na úrade za veľmi dobrú spoluprácu, pochopenie a trpezlivosť. Chcem poďakovať všetkým čo pomáhajú a spolupracujú s mestom, čo nám držia palce a čo sa za nás modlia a vyprosujú milosť.

Michal Kapusta, primátor mesta

Výberový slovník nárečových výrazov

habarovac	miešať
habensgut	majetok
habz	chabza
hac	hať
hače	žriebä
hačur	koník
hadbaf	hoduáb
hadbauni	hoduábny
hadzina	hydina
hajcovac	kúriť (do pece)
hajdi	preč
hajsac	ničiť
haknadľa	hačkovacia ihla
halajstra	zberba
halbokosc	hlbka
halifaksne	nohy
hamac	brzdiť
hamačka	brzda
hamišni	falošný, nežičlivý
hamulec	brzdová reťaz
hams	zbytok, odrobinky
handľovac še	jednať sa
hantirovac	hovoríť, dojednáváť sa
hantlager	pomocný robotník
hantrogere	traky
harčec	chrápať
harček	hrnček
harčica	krt
harenc	hrniec
hareštant	uäzeň
herešt	uäzenie
harkac	pľuť
harkocina	chrchle
harmatañec	krik, buchot, uresk
harenček	hrnček
harnuc se	zhromažďovať sa, zbíhať sa
harsc	hrst
hasen	úžitok
hašprovac	prekážať
hatižak	batoh
havec	háved'
hef	sem, tu
heftovac	provizórne zošit
Hegeš	obyvateľ Spišských Vlách
hepa	žena
herbet	chrbát
herešt	uäzenie
hermec	hrmieť
het	preč
hetkaj	preč, ísť preč
hic	ťah (do komína)

Dobrovoľní hasiči oslavovali

Patrónom hasičov je **svätý Florián** (4.máj) a pri príležitosti tohto sviatku usporiadal 10. mája úbor DHZ Spišské Podhradie slávnostnú členskú schôdzu, na ktorej boli viacerí členovia a členky povýšení a prevzali si medaily a ocenenia za svoju činnosť. V rámci osláv sa uskutočnil aj **Deň otvorených dverí na hasičskej zbrojnici**, na ktorom sme privítali veľkých aj malých priaznivcov hasičského poslania. Všetci si mohli prezrieť priestory, techniku alebo vyskúšať výstroj a výzbroj, ktorú používame pri zásahovej činnosti. Svoju šikovnosť si deti mohli preveriť pri striekaní z ručnej striekačky a zhadzovaní kolkou pomocou hadice. Nakoniec zahrali hlad chutným hasičským gulášom. Ďakujeme všetkým zúčastneným za podporu našej činnosti a dôstojný priebeh osláv sviatku nášho patróna – sv. Floriána.

Ján Galarovič

Ocenenie Dobrovoľného hasičského zboru mesta Spišské Podhradie

V budove historickej radnice v Levoči sa 16. mája sa uskutočnilo oceňovanie príslušníkov Hasičského a záchranného zboru z celého Prešovského kraja, na ktorom boli ocenené aj dobrovoľné hasičské zbory miest a obcí. Nášmu zboru bola riaditeľom Krajského riaditeľstva HaZZ v Prešove Petrom Kovalíkom **udelená pamätná medaila a ďakovný list za našu príkladnú prácu a zásahovú činnosť**. Poďakovanie patrí všetkým členom zásahovej jednotky za ich nasadenie a činnosť počas zásahov a mimoriadnych udalostí.

Ján Galarovič

Jarné podujatia

Majáles

Čas, kedy sa príroda začína opäť prebúdzat, kedy nás lúče slnka zahrejú viac ako v zime, kedy začína všetko kvitnúť a my sa tešíme krásnemu počasiu, práve tento čas si treba vychutnať naplno a najlepšie vonku s príjemnou spoločnosťou a dobrou zábavou.

Sme radi, že toto si povedali Podhradčania i obyvatelia širokého okolia, ktorí prúť majúú nedelu prišli s nami stráviť krásny deň v **Parku kultúry** a užili si **tradičné podujatie Majáles**. Už od ranných hodín ste mali možnosť pouzbudzovať družstvá, ktoré prišli zabojuvať o prvenstvo v súťaži vo varení Podhradského guláša. Vôňa sa širila počas celého dopoludnia a lákala detských i dospelých návštevníkov i okoloidúcich. Odborná porota pozostávajúca z členov – **pán Sýkora z Penziónu Podzámk, pán Šulík z Reštaurácie Dreveník a pani Mlynarčíková zo školskej kuchyne Základnej školy na Palešovom námestí**, ktorá dohliadala na celý priebeh súťaže to veru nemala ľahké. Spravodlivo ohodnotiť deväť súťažných tímov a brať do úvahy nielen výslednú chuť guláša, ale aj prípravné práce, estetiku/vzhľad družstva a samozrejme vôňu a konzistenciu pokrmu, dalo poriadne zabráť. Rozhodovanie bolo náročné, ale víťazi boli nakoniec určení. Vecným cenám, ale i uznaniu sa potešili členovia družstva „**Podhradský kotlík**“ a svoj víťazný guláš mohli s hrdosťou ponúkať návštevníkom Majálesu. Za krásne druhé a tretie miesto sa veru nemuselo hanbiť ani družstvo „**Kotlík medený**“ a „**Gonda family**“. Veríme, že neumiestnených súťažiacich neúspech neodradil a nasledujúci rok využijú na „vykúzlzenie“ receptúry toho správneho Podhradského guláša.

Nielen kulinársky, ale aj kultúrny zážitok si návštevníci Parku kultúry v slnečné májové popoludnie odniesli. Dôležitej úlohy akou je vyzdobiť a postaviť máj sa opäť s radosťou ujal **Detský folklórny súbor Dreveník** pod vedením **Boženy Šuábovej**. Aj tento rok nás okrem pestrých májových stužiek potešili krásnym hudobným pásmom. Pestrým repertoárom upútali divákov i naši najmenší účinkujúci – **deti z Materskej školy**, ktoré na pódiu vystriedali **žiaci Základnej umeleckej školy** v Spišskom Podhradí.

Všetkým deťom, žiakom i pedagógom patrí veľké poďakovanie za starostlivo pripravený kultúrny program. S radosťou však môžeme povedať, že úsilie a príprava priniesla svoje ovocie.

Výstavy

MESTSKÉ VÝSTAVNÉ SIENE

(máj - jún)

**„Spišský Jeruzalem
v jubilejnom roku 2025“**

výstava žiakov výtvarného odboru ZUŠ

(jún - september)

**Absolventská výstava žiakov
výtvarného odboru ZUŠ**

(stála expozícia)

História mesta Spišské Podhradie

SYNAGÓGA

(jún - september)

„Golden Age“

výstava Petra Smika

(jún - september)

„Menia okamihy dušu?“

výstava žiakov ZUŠ

PENZIÓN ST. MARTIN

(máj - október)

**„Pútnici nádeje
a Spišský Jeruzalem“**

výstava výtvarnej súťaže

Zmena programu vyhradená.

www.kulturapodhradie.sk
www.spisskyjeruzalem.sk

Výberový slovník nárečových výrazov

hic	horúčava
hiža	izba
hlapčarski pupek	dievča behajúce za chlapcami
hlavaľ	turdohlavý človek
hlep	chlieb
hľev	chliev, chlievik
hlop	muž, manžel, chlap
hlopski	chlapský
hludej	nešika, ťažkopádny človek
hľustac	mľaskať (pri jedle), chlípať
hľušč	premočený, zmoknutý do nitky
hminga	egreš
hňetkaj	hneď
hodľem	aspoň
hodi	Vianoce
hofiouvac	kurizovať
hojta	pokrik na koňa
hokerľik	stolček
holak	naháč
holdac še	hojdať sa, kúvať (na stoličke)
holdar	nosič
holdaric	nosiť ťažké predmety
hol'em	aspoň
hol'ender	orgován
hol'faldňa	záhyb na sukni
holkarňička	drevené hladidlo
hološňe	súkenné nohavice
holtac	hltať
hombac se	hojdať sa
hombačka	hojdačka
hombaňe	hojdanie
horebirdi	opačne, naopak
horuš	chór
houvac še	správať sa
hozuntragľe	traky
hrepčizna	chrbtica
hubic	ničiť, kaziť
huhnavec	osoba, ktorá hovorí nosom, cez nos
huhňic	hovoríť cez nos
huľa	hrča
hurdi-burdi	rýchlo, bez ladu a skladu, naopak, bez poriadku
hurkac	mlieť
hustečka	šatka
hustka	šatka
hušar	husiarik
huščavina	húština, hustý les
hwarec	povedať, hovoriť

„Malých“ hudobníkov vystriedali „veľkí“ a zároveň „domáci“ hudobníci. Veď kto by nepoznal našu známu **hudobnú skupinu Golden Era**. Oblúbené hity, s ktorými sme sa urátili v čase a vďaka ktorým sa Park kultúry niesol v príjemnej hudobnej atmosfére.

Vydarený Podhradský majáles uzavrel **Marcellik DJ**, ktorý to roztočil správnou dávkou namixovanej hudby.

K dokonalému pohodliu a spokojnosti prispeli samozrejme aj stánky s chutným občerstvením, sladkými dobrotami i hračkami pre deti, výrobkami z medu, či rôznymi drobnosťami a suvenírmi. Chýbať nesmela ani oblúbená nafukovacia atrakcia pre deti, či **maľovanie na tuár**, o ktoré sa postarali **žiačky výtvarného odboru Základnej umeleckej školy** v Spišskom Podhradí. Všetkým zúčastneným, účinkujúcim, sponzorovi vecných cien a samozrej-

me návštevníkom patrí veľké poďakovanie, veď vďaka vám to opäť všetko super dopadlo. **ĎAKUJEME.**

Deň matiek

Hovorí sa „**Máj lásky čas**“ a práve **láska matky** je tou najúprimnejšou na svete. Oslava tejto lásky a tej najdôležitejšej osoby – mamy je už tradične spojená s druhou májovou nedeľou.

Poďakovať sa za všetku obetavosť, trpezlivosť a nezištnú lásku prišli **deti z Materskej školy, žiaci oboch Základných škôl a Základnej umeleckej školy** v Spišskom Podhradí. Svojim mamám, ktoré v nedeľné májové popoludnie zaplnili Koncertnú sálu predviedli nádherný a s láskou pripravený kultúrny program. Pestrý repertoár pozostávajúci z hudby, spevu, tanca i hovoreného slova potešil všetkých divákov, vrátane primátora mesta **Michala Kapustu**, ktorý sa na úvod mamičkám i babičkám milo a úprimne prihovril.

Veríme, že mamičky si tento deň naplno vychutnali a načerpali pozitívnu energiu na plnenie ďalších „úloh mamy“.

Rysavá jalovica

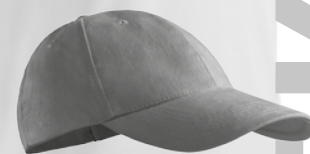
Divadelnú adaptáciu slávneho slovenského románu „Rysavá jalovica“ na motívy Martina Kukučina si mali možnosť diváci pozrieť **7. mája v Koncertnej sále**. Plne vypredané predstavenie a smiech návštevníkov potvrdili, že nie je nad slovenskú klasiku. Mareka Majeského, ktorého sme síce nevideli, ale zato počuli a výborní profesionálni herci z **Divadla na Predmestí** si burácajúci finálny aplauz ozaj zaslúžili. Veríme, že nás aj v budúcnosti poctia svojou návštevou a predvedú sa v takomto úžasnom štýle.

Viktória Jurkovská

**tričká
polokošeľe
košeľe
mikiny
fleece
bundy-vesty
bezpečnostná
obuv
nohavice
šortky
šiltovky
froté
tašky**

**S PLNOFAREBNOU
POTLAČOU
OD 1 KS**

**0905 311 115
ywan@ywan.sk**

www.ywan.sk

Anna Jaconsová
Knižná séria:
Kaviareň u Anjela

Zaujímavý príbeh dynastie majiteľov obľúbenej kaviarne. Pútať osudy jednotlivých postáv sú vzájomne, aj rodinne prepletené a podávajú zaujímavý obraz Nemecka, ale aj Európy pred a po skončení druhej svetovej vojny. Keď sa vojna skončila, kaviareň zostala ako zázrakom neporušená a rodina prežila. Napriek prekážkam majitelia kaviarne urobia všetko preto, aby sa ich rodinný podnik znovu stal obľúbeným miestom stretávania významných osobností...

Stefan Ahnhem
Posledný klinec

Šiesty a záverečný diel série o detektívovi Fabianovi Riskovi. Zdanlivo vyriešený prípad však nebude také ľahké uzavrieť. Na druhej strane úžiny v Helsinborgu dostane švédsko polícia a Fabian Risk správu, ktorá všetko zmení.

Bernard Minier
Vymazané

V Galícii jeden urah unáša ženy, obyčajné robotníčky z chudobnej vrstvy, ktoré skoro ráno ustávajú do práce. Neviditeľné ženy. Vymazané. V Madride sa iný urah zameriava na miliardárov a necháva na stenách ich rezidencií odkaz – zabíjame bohatých. Duja urahovia. Dva svety. Vyšetrovatelka zisťuje, že pátranie po urahovi ju vedie nečakaným smerom.

Freida McFadden
Väzeň

Sú tri pravidlá, ktoré musí Brooke Sullivanová dodržiavať ako nová praktická sestra v mužskom väzení s maximálnym stupňom strázenia. Nikto z personálu väznice však nevie, že Brooke už pravidlá porušila. Nikto netuší o jej intímnom vzťahu so Shaneom Nelsonom, jedným z najnebezpečnejších väzňov. Huiezdny rozohrávač, ktorý teraz trávi zvyšok života vo väzení pre sériu hrozných úrážd. A nevedia, že ho tam dostalo svedectvo Brooke. Jediný, kto pozná celú pravdu je Shane. A nikdy to nezabudne.

Beseda so spisovateľom Petrom Karpinským

Aj v tomto roku sme si pre našich mladších čitateľov pripravili stretnutie so známym autorom kníh. Oslovili sme slovenského spisovateľa a jazykovedcu Petra Karpinského, ktorý našu knižnicu navštívil prvýkrát. Dňa 25. 4. 2025 sa besedy zúčastnili žiaci tretích ročníkov základných škôl v Spišskom Podhradí. Od pána spisovateľa sme sa dozvedeli veľa zaujímavosti o jeho knihách, koníčkoch a o tom, čo ho baví. Povedal nám, na čom teraz pracuje

a porozprával ako vyzerá taká samotná príprava knihy. Zo svojich kníh nám prečítal zopár riadkov, ktoré deti veľmi pobavili. Deti mali na pána spisovateľa veľa rôznych otázok, ktoré im veľmi rád zodpovedal. Beseda vrcholila huiezdnu autogramiádou a spoločnou fotografiou. A my sa tešíme na vydanie ďalšej knihy, ktorá nebude chýbať ani v našich policiach.

Martina Červeňáková

Marec – mesiac knihy

Marec je mesiacom, ktorý nesie so sebou nielen príchod jari, ale aj zvýšený záujem o literatúru a čítanie. V dnešnej dobe, keď technológie dominujú nášmu životu, sa čítanie kníh stáva pre deti menej prístupným a atraktívnym spôsobom trávenia voľného času. V našej knižnici sa každoročne v tomto období organizujú besedy určené pre škôľkarov, žiakov základných škôl nielen zo Spišského Podhradia, ale aj susedných obcí, ktoré majú za cieľ podporiť pozitívny vzťah ku knihám a rozvíjať čitateľské zručnosti detí. Tento rok sme si pre deti opäť pripravili zaujímavé literárne témy formou zážitkového čítania, ktoré je výbornou alternatívou na zaujatie detí. Dbali sme na to, aby sa deti stali nie len pasívnymi poslucháčmi, ale aj aktívnymi účastníkmi besedy.

Pre najmenších škôľkarov sme sa zaoberali témou spoznávanie zvieratiek. Prváčkou sme sa snažili zaujať utipnou knihou „Nejdem a basta“, v ktorej sme sa dočítali,

že v škole vôbec nie je až tak zle. Druháčkou a tretiačkou sme počas zážitkového čítania z knihy „Dobrý deň, opica Škorica“ zapojili do aktivít spojených so zdravou a nezdravou výživou. Z príbehu od spisovateľa Daniela Heviera sme sa so žiakmi štvrtých a piatich ročníkov rozprávali o dobrých a zlých vlastnostiach človeka a zahrali sme sa aj na detektívov.

Vďaka záujmu pedagógov o besedy je to pre deti častokrát prvá návšteva v knižnici, čím sa zvyšuje počet nových čitateľov. Cieľom besied je pripomenúť deťom, že aj v období moderných informačných technológií a počítačov má kniha svoje opodstatnenie a význam. Veríme, že účastníkom besied sa čas strávený v knižnici páčil a bol pre ne zábavný, ale aj inšpiratívny. Knižnica nie je len miestom, kde sa požičiavajú knihy, ale aj miestom, kde sa rozvíja kreativita a fantázia.

Martina Červeňáková

Pútnik najvzácnejší

30. výročie návštevy svätého otca Jána Paula II. na Spišskej Kapitule.

„Vedel som, čo je Spiš, vedel som, čo je kapitula, ale až teraz vidím, čo je Spišská Kapitula.“

Povedal sv. otec Ján Pavol II., keď kráčal hore kapitulskou uličkou počas návštevy Spišskej Kapituly, ktorá bola súčasťou jeho druhej apoštolskej cesty na Slovensko, 2.- 3. júla 1995

Svätý otec Ján Pavol II. navštívil Slovensko trikrát.

Významná udalosť pred tridsiatimi rokmi je doteraz v mysliach pamätníkov, ktorí jej boli účastní. Jeho návštevy boli významným symbolom obnovenia náboženskej slobody po páde komunizmu, symbolom úprimnej viery a uždy boli sprevádzané hlbokým duchovným posolstvom.

Po prvýkrát bol ako pápež v samostatnom Československu krátko po páde komunizmu 21. a 22. apríla 1990. Prvou plnohodnotnou pastoračnou návštevou samostatného Slovenska po rozdelení ČSFR bola druhá návšteva na Slovensku, ktorá sa konala 30. júna až 3. júla 1995. Tretia návšteva Slovenska bola zároveň jeho poslednou zahraničnou cestou pred jeho smrťou. Konala sa 11. až 14. septembra 2003

Sv. Otec Ján Pavol II. na Spišskej Kapitule

Každá návšteva bola sprevádzaná veľkým nadšením ľudí a nezabudnuteľnými zážitkami zo stretnutia s touto svetovo uznávanou autoritou, ale aj vysoko ľudským, láskavým a prístupným človekom.

Veľký deň, či skôr noc, nastala pre Spišskú Kapitolu z **2. na 3. júla 1995**. Vtedy jediný krát počas tohto pobytu na Slovensku prespal na nevatikánskej pôde. Tento významný moment pre Spišskú kapitolu pripomínajú pamätné tabule, ktoré doteraz dokumentujú jeho pobyt. Počas svojej

návštevy pápež prejavil veľký záujem o miestnu históriu a duchovný význam tohto miesta.

Po dlhom namáhaní, dni kedy v Košiciach beatifikoval troch košických mučeníkov, sa v Prešove stretol s gréckokatolíckymi veriacimi, prišiel večer na Spišskú Kapitolu. Po celej ceste ho sprevádzali nadšení a dojatí veriaci. Veď prichádza medzi nich dlho očakávaný úžasný hosť.

Precízne pripravovaná návšteva obsahovala stretnutia s utedajším otcom biskupom Františkom Tondrom, kňazmi, rehoľníkmi a samozrejme aj s veriacimi. Stretol sa s predstaviteľmi Mesta Spišské Podhradie a veľmi srdečne ho privítali aj obyvatelia mesta.

Navštívil a modlil sa v Katedrále sv. Martina a prespal v kanónii číslo 6. Skromne zariadený priestor spálne klasickou seminárnou posteľou bol doplnený pracovňou a jednoduchou kaplnkou. V byte oproti bola malá jedáleň, kde si pochutnal na pirohoch, haluškách a kúsku mäsa so zemiakmi, ktoré mu predložili rehoľné sestry. V tomto byte bol ubytovaný jeho sekretár Stanisław Dziwisz. Ráno 3. júla 1995 pápež v sprievode otca biskupa Františka Tondru vyšiel zo svojho ubytovania kapitulskou uličkou smerom k biskupskej rezidencii a okolo 7.00 hod. navštívil Katedrálu sv. Martina. Hlavným cieľom tohto dňa bola Mariánska hora v Levoči.

Účastným na prípravách návštevy sv. Otca bol Mons. Prof. ThDr. Jozef Jarab, PhD. Ten si na návštevu Spišskej Kapitule spomína takto: *„Aj po rokoch je spomienka na stretnutie s ním inšpirujúca, lebo mnohé, vtedy ním vyslovené bolo prorocké! A dnes si uvedomujem, že aspoň chvíľu sme mohli žiť so svätým. Prosíme, aby nás urobil svätými jeho príhovor u Otca.“*

Významné udalosti sa stávajú aj predmetom dokumentovania pre budúce generácie, aby nezahynala spomienka, aby sa zachovala pamäť. Fotografia je jedným z významných médií, ktoré tomuto napomáhajú a fotografi sú tí, ktorí svojou optikou a svojím okom tieto chvíle zachovávajú. Jedným z významných fotografou, ktorí sa dostali do blízkosti nie jedného pápeža, bol Arturo Mari.

Arturo Mari bol osobný fotograf šiestich pápežov, najznámejší je ako dlhoročný fotograf sv. Jána Paula II. Pracoval vo Vatikáne ako oficiálny fotograf od pontifikátu Pia XII. (koncom 40. rokov) až po Benedikta XVI., čo z neho robí jednu z najdlhšie slúžiacich postáv vo Vatikánskom tlačovom aparáte.

Narodil sa v roku 1940 v Taliansku. Ako 16-ročný už pracoval vo Vatikáne. Bol svedkom mnohých historických udalostí v cirkvi a vďaka jeho fotografiám máme dnes vizuálnu dokumentáciu kľúčových momentov. Najviac je spájaný so sv. Jánom Pavlom II., ktorého sprevádzal na apoštolských cestách, v súkromí aj počas choroby a posledných dní jeho života. Jeho práca bola a je považovaná za profesionálnu, ale aj osobne oddanú.

Práve fotografie Artura Mari nám na výstave uchovávajú a sprostredkujú dejinné udalosti, na ktoré je nutné spomínať. Na udalosti, kedy sa Slovensko a na chvíľu aj Spišské Podhradie so Spišskou Kapitolou stali dôležitým miestom na svete. Fotografie na výstavu **poskytol Diecézny archív Rímskokatolíckej cirkvi Biskupstva Spišské Podhradie** a koná sa v rámci duchovného festivalu **Dni Spišského Jeruzalema 2025 v Biskupskej záhrade**.

Výstava ponúka pohľad fotografu na návštevu, spomienku i pohľadnutie sa za udalosťou pred 30. rokmi, kedy k nám prišiel **Pútnik najvzácnejší svätý Ján Pavol II.**

Dáša Uharčeková Pavúková

120. výročie narodenia Františka Hadri – Drevenického

Rodák zo Spišského Podhradia

Spišský kňaz, učiteľ, básnik katolíckej moderny, historik, prekladateľ, folklorista. Tento rok keď si pripomínáme 120. výročie jeho narodenia. **Narodil sa 13. júna 1905 v Spišskom Podhradí** v rodine mlynára a detstvo prežil v nádhernej lokalite pod Dreveníkom na Rybníčku v blízkosti Spišského hradu, podľa ktorého si vybral pseudonym Drevenický. Po absolvovaní gymnaziálnych štúdií v Levoči, Spišskej Novej Vsi a Trnave **študoval v Spišskej Kapitule.** Najprv v Učiteľskom ústave, kde zmaturoval v roku 1926, a potom v spišskom seminári v r. 1926-1931.

Vysvätený za kňaza bol 29. júna 1931 biskupom Vojtaššákom. 13. júla 1931 prichádza do Spišskej Novej Vsi, kde pôsobil ako kaplán a katechéta. Veľa času venoval mladej generácii, ktorá si ho obľúbila a milovala pre jeho hravosť, veselú povahu a básne, ktoré im venoval. „Pri nich som pocítil, že život nie je prázdny, že ma svoju hodnotu. Najťažšie je objaviť prameň detskej duše, viesť im rozumieť, ustúpiť do ich sveta.“ Na novoveskej fare ho navštevovali aj uzácné osobnosti z kultúrneho a umeleckého života. Pamätané sú stretnutia Františka Hadriho a Mikuláša Šprinca, ktorí tu spolu kaplánčili s Palom Ušákom Olivom. Trojlístok kňazov katolíckej moderny, ktorých okrem Spišskej Kapituly, ktorá ich duchovne a kultúrne vzdelávala, spájala aj láska k literatúre.

Po dvanástich rokoch pôsobenia v Spišskej Novej Vsi, 13. augusta 1943 odchádza do tajomne baníckej obce Hnilčík. Aby si získal dôveru baníkov a spoznal ľudí, ktorí mu boli zverení, rozhodol sa fárať

do štôlne. Počas prázdnin pracoval ako baník, plniac si aj svoje pastoračné povinnosti. Nacvičoval divadelné hry, organizoval púte, misijnú činnosť, propagoval náboženskú tlač a uzorovo viedol matriku farnosti. Pamätal aj na jubilea farníkov, medzi ktorých zasieval uzájomnú lásku a navštevoval ich.

Mal rád ľudí a zanechal im aj pozoruhodné dielo: Cesta zabudnutým údolím, v ktorom pútavo sprítomnil históriu farnosti a obce Hnilčík. František Hadri mal dar prezentovať krásu a dobro aj v slove. Jeho umelecká tvorba je svedectvom veľkosti jeho života a čistej duše. Vydal básnické zbierky: Večerné červánky, Výkrik vo víchrici, Rozhovory s minulosťou, Spievajúce rany, ktorú napísal s bratom Ľudovítom. Knižne mu vyšli zbierky veršov pre deti kde vytvoril

brilantné verše: Zlaté dni, Bohu chuďa, bližnému pomoc, Slovenský rok, Perličky našej mamičky. Svojimi básňami prispieval aj do novin a časopisov. Veľa ďalších básní a zbierok zostalo v rukopise. Písal aj historické povesti a rozprávky. Zachoval sa aj román Baníková matka. Preložil román P. Lhanda Za hlasom Pánovým, ktorý vyšiel v Spolku sv. Vojtecha ako podielová kniha v r. 1943 a z francúzštiny životopis sv. Terézie z Lisieux. Zozbieral ľudové piesne a zvyky z regiónu Spiša, ktoré zostavil pod názvom Tak spieva môj spišský ľud a Hlas môjho ľudu. Vytvoril sedem zbierok spišských ľudových piesní, zvykov, prísloví, porekadiel a pranostík, v ktorých sústredil výsledky svojich národopisných výskumov v dedinách dolného a stredného Spiša.

Neobyčajne pracovitý kňaz, ktorý svoj život zasvätil ľuďom a rozdával im úsmev a radosť. Režim, ktorý ho vymazal z učebníc literatúry, pominul a dnes sa už môže o ňom slobodne písať i hovoriť. Jeho meno sa opäť objavilo v encyklopédiách a slovníkoch literárnych autorov. Počas minulého režimu aj on trpel pocítil jeho krutosť. Ukrojilo to z jeho života a smrť ho predčasne odtrhla od milovaného spišského ľudu. **Zomiera mladý v 56. roku života 11. novembra 1961** na fare v Hnilčíku, kde má aj pamätnú tabuľu. Lúčil sa zo slovami „Milujem svoju zem, ktorá ma zrodila a ktorej okrem duše, všetko zanechávam. Všetko som Bohu daroval, aj život svoje krátke.“ **Pochovaný je v rodnom Spišskom Podhradí** spolu s bratom Jánom, kňazom, prekladateľom a historikom.

Ľubomír Ogurčák

Benefičný koncert
na záchranu strechy Evanjelického kostola v Sp. Podhradí

29. jún 2025 o 17.00 h
v Evanjelickom kostole Spišské Podhradie

Učinkujú:
Spevokol ECAV Poprad - Veľka
Hra na organ - Metod Rakar

Výstava pod záštitou primátora
Mesta Spišské Podhradie – Michala Kapustu

peter smik

Golden Age / Zlatý vek

www.petersmik.com

14. 6. – 30. 9. 2025 | Synagóga | Spišské Podhradie

keramika
ceramics

O VÝSTAVE
ABOUT EXHIBITION

www.kulturapodhradie.sk | www.gus.sk

KSK KOŠICKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

GUS
GALÉRIA UMELCOV SPIŠA

Mesto Spišské Podhradie, Mestské kultúrne stredisko
a Základná umelecká škola v Spišskom Podhradí

unesco
World Heritage site

Vás srdečne pozývajú na

Jánske ohne

POD SPIŠSKÝM HRADOM

Dobrý deň u Spišskom Podhradí

FUTBALOVÝ ŠTADIÓN
Spišské Podhradie

V SOBOITU 28. 6. 2025

Spisske

KULTÚRNY PROGRAM

Slávnostné otvorenie podujatia

FS JABLONKA z Jablonova

15.00
15.15 **FS JABLONKA** z Jablonova

svadobné pásmo: „Na jablunovskim vešelu vešelo“

15.45 žiaci ZŠ Palešovo námestie a ZUŠ Spišské Podhradie

16.45 Spevácka skupina **PIREČKO**

17.00 folklórna skupina Patrika Sakmára

18.00 ľudová hudba Patrika Sakmára

ŠČAMBA

20.00 pálenie vatry a zábava s ľudovou hudbou

21.00 voľná zábava

22.00

SPRIEVODNÉ AKTIVITY
PODHRADIE ZAPOJ SA
siláka
Súťaž o podhradského sa
Gazdinka pochvál' sa
súťaž o naj bábovku
(registrácia na 0948 841 090
kultura@spisskepohradie.sk)
DETSKÁ ZÓNA
GASTRO ZÓNA

Zmena programu
vyhradená.

PREDPRDAJ VSTUPENIEK:
Turistické informačné centrum Spišské Podhradie

tel. 0948 841 090
kultura@spisskepohradie.sk
www.kulturapohradie.sk

CELKOVÉ VSTUPNÉ
4 € /os.
DOSPELY

2 € /os.
DÔCHODCA, ZŤP

1 € /os.
DEŤA DO 15 R.

CVČ PRI ZŠ ŠKOLSKÁ 3,
MESTO SPIŠSKÉ PODHRADIE,
A MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO
VÁS SRDEČNE POZÝVAJÚ
NA PODUJATIE

VOLEJBAL

MESTO POD SIEŤOU UNESCO 2025

NOHEJBAL

TRÁVNATÉ
IHRISKÁ

19. 7. 2025

PARK KULTÚRY SPIŠSKÉ PODHRADIE

PRIHLASOVANIE

DO 16. 7. 2025:

kultura@spisskepohradie.sk
zs_skolska@zsspisposhradie.edu.sk

+421 948 841 090

ŠTARTOVNÉ:

0 €/OSOBA PRE PODHRADČANOV

5 €/OSOBA PRE MIMOPODHRADČANOV

OBČERSTVENIE:

PRE KAŽDÉHO ÚČASTNÍKA

PROGRAM:

8.00 PREZENTÁCIA DRUŽSTIEV

8.45 ROZLOSOVANIE TURNAJA

9.00 TURNAJ

16.00 VYHLASOVANIE VÝSLEDKOV (PREDPOKLADANÝ ČAS)

Sviatosť birmovania

Birmovanie je druhá sviatosť kresťanskej iniciácie; t. j. sviatosť, ktorá uvádza do kresťanského života. Jej názov sa odvodzuje od latinského slova confirmatio, čo v preklade znamená posilnenie, upevnenie. Najmä stredoveká teológia používala taktiež pomenovanie ukladanie rúk. Na kresťanskom Východe sa zase používa názov sväté myrovanie – pomazanie myrom – myropomazanie. Rovnako znamená posilnenie (gr. bebaiósis) a naplnenie (teleiósisis).

Krst a birmovanie

Od samého začiatku je sviatosť birmovania úzko spájaná so sviatosťou krstu. V histórii sa pri krste konal obrad ukladania rúk. Už v 1. storočí vzniklo v súvislosti s ukladáním rúk mnoho rozkolov a heréz. Preto sa javilo ako veľmi potrebné, aby sa táto sviatosť udeľovala podľa vzoru Sk 8, 14 – 17; teda aby sa vyhradila špeciálne nositeľom apoštolského úradu, t. j. biskupom. Vkladanie rúk symbolizovalo, že kandidát tvorí spoločenstvo s apoštolskou Cirkvou, a zároveň bolo znamením jeho povinností, ktoré z kresťanskej iniciácie vyplývajú. Prvé podrobné správy o kresťanskej iniciácii podávajú Tertulian (155 – 222) a Hypolit Rímsky (170 – 236), ktorí tento postup len potvrdili. Uvádza, že po kňazskom krstnom pomazaní nasledovalo biskupské ukladanie rúk na znak prijatia Ducha Svätého, pričom Hypolit hovorí aj o pomazaní hlavy. Práve toto biskupovo ukladanie rúk a pomazanie spolu s modlitbou znamenalo, že sa pokrstený stal v sile Ducha Svätého plnoprávnym členom Cirkvi, ktorý je zaviazaný k spolupráci. Mýlili by sme sa, keby sme si mysleli, že pri krste sa Duch Svätý neudeľuje. Pri sviatosti birmovania môžeme hovoriť a zvláštnom dare Ducha, ktorý posilňuje a naplňuje. Takto to definuje aj Druhý vatikánsky koncil, keď píše: „Sviatosť birmovania ich dokonalejšie spája s Cirkvou a bohato ich obdarúva osobitnou silou Ducha Svätého, takže sú ako praví Kristovi svedkovia väčšmi povinní šíriť a brániť vieru slovom i skutkom.“ (LG 11) Zdôraznenie biskupského ukladania rúk zosilnelo v západnej cirkvi najmä v 4. storočí.

Obrad birmovania

Nový obrad birmovania bol výsledkom reformy Druhého vatikánskeho koncilu. Bol schválený apoštolskou konštitúciou Divinae cinsortium naturae, ktorá vyšla 22. 8. 1971 ako súčasť Rímskeho pontifikátu. Slovenský preklad vyšiel v roku 1976. Nový obrad kladie dôraz na unútornú súvislosť s celou iniciáciou. Primárny vysluhovateľ je biskup, pričom mu môžu pomáhať apoštolskí administrátori, preláti, opáti – len tí s vlastnou jurisdikciou, kapitulní vikári. Okrem nich môžu birmovať aj kňazi, ktorí v neprítomnosti biskupa krstia dospelých, alebo tí, ktorých pre veľký počet birmovaných menuje biskup. V prípade ohrozenia smrti birmuje platne ktorýkoľvek kňaz. Vek birmovaných sa pevne ujal koncom 13. storočia, keď sa posunul na koniec 7. roku života. Podľa nového obradu ho môžu biskupi zmeniť tak, aby túto sviatosť prijímali zrelší ľudia. Dodnes je hranica tohto veku rôzna a je príčinou mnohých sporov a názorov. Inštitúcia birmovného rodiča bola ponechaná i naďalej. Oproti starým nariadeniam sa odporúča, aby za birmovného rodiča bol vybraný niekto z krstných rodičov. Vo zvláštnych a výnimočných prípadoch by mohli biskupovi predstaviť birmovanca aj samotní rodičia. Obrad začína po homílii biskupa. Na úvod si kandidáti obnovia krstné sľuby – zrieknu sa hriechu a vyznajú svoju vieru. Potom nasleduje modlitba spojená s ukladáním rúk vysluhovateľa sviatosti. Vloženie rúk je veľmi bohatý symbol. Podľa prastarých predstáv naznačuje odovzdávanie sily. Je normálnou formou požehnania, ktoré sa v plnej miere týmto spôsobom realizuje len výnimočne. Ak sa udeľuje celej veľkej skupine, vystrú sa nad ňou ruky, čo je vo sviatostiach špeciálny znak na udelenie Ducha Svätého. Po vložení rúk nasleduje pomazanie krizmou. Krizma je olivový olej zmiešaný s voňavým balzomom. Požehnáva ho biskup na Zelený štvrtok. Je symbolom nezmazateľného znaku Ducha Svätého. Všetci birmovanci sú ním pomazaní na čele, pričom biskup hovorí: „MENO, prijmi znak daru Ducha Svätého. Amen.“ Pomazanie naznačuje plnosť sily a života. Preto boli v minulosti pomazaní kňazi a králi, ako aj významne kultové miesta, ktoré predstavovali životodarné spojenie s Kristom. Slovo Christos znamená

v gréckom jazyku pomazaný. Pri birmovaní pomazanie naznačuje povolanie ku kráľovskému kňazstvu, ako i k prorockému svedectvu, ku ktorému sú pobirmovaní povolaní. Napokon ako posledný obrad nasleduje pozdrav pokoja. Tak ako pri ukladaní majú ruky význam požehnania, pri pozdrave pokoja sú práve ruky znakom prijatia. Naznačujú objatie, s ktorým sú spojené slová odovzdania pokoja: „Pokoj s tebou. I s Duchom tvojím.“

Birmovanie vo východných cirkvách

Oproti západnej cirkvi sa na kresťanskom východe silne zužrazňuje trojica iniciálnych sviatostí. Preto sú udelené naraz deťom pri krste. V byzantskom rite je novopokrstený po oblečení pomazaný myrom, pričom kňaz pomaže v tvare križa čelo, oči, nos, ústa, uši, hrud', ruky a nohy. Pritom hovorí: „Pečať daru Svätého Ducha. Amen.“ Po birmovaní sa podáva ihneď Eucharistia – aj nemluvnatám. V ostatných východných cirkvách sa taktiež viackrát pomazáva novokrstenec, oblieka sa do šiat, na čele sa korunuje a taktiež opásava. Iba vychodosýrsky rítus kladie dôraz na ukladanie rúk.

Protestantská konfirmácia

Reformácia sviatosť birmovania ako takú zavrhol. Protestanti argumentujú tým, že táto sviatosť úplne popiera silu a pôsobenie krstu. Preto sa z ich katechetickej praxe vyvinul bohoslužobný úkon, ktorý nazvali konfirmácia, pri ktorej sa dobre poučený pokrstený kresťan „zasväcuje“ do plného spoločenstva kresťanského zboru a taktiež sa pripúšťa k večeri Pánovej. Konfirmácia prešla viacerými premenami, pričom v nej dodnes nie sú jednotní. Často sa koná ukladáním rúk. Poväčšine si každý konfirmant volí svoj životný biblický citát.

Peter Matis

Bibliografia:

BERGER, Rupert. Liturgický slovník. Praha: Vyšehrad, 2008, ISBN 978-80-7021-965-2. Ordo confirmationis. Trnava: SSV, 1976. DRUHÝ Vatikánsky koncil: Lumen Gentium. In Dokumenty II. vatikánskeho koncilu. Trnava: SSV, 2008. 141-158 s. ISBN 978-80-7162-738-8.

Jarné a letné aktivity Palešovky

Milí čitatelia našich dvojstrán!

Ani sme sa nenazdali a je tu posledné číslo Podhradčana u školskom roku 2024/2025. Počas školských týždňov sa toho udeje dosť. Ak nás sledujete na sociálnych sieťach, tak ste určite u obraze, čo sa deje v našej škole dennodenne. Pre tých, ktorí obľubujú vôňu tlačených novín, prinášame správy z nášho školského sveta práve teraz formou krátkeho listu. Poďme si spoločne zrekapitulovať, čo sa nám podarilo zažiť u škole od posledného čísla Podhradčana!

Každoročne počas marca, mesiaca kníh, žiaci absolvujú **aktivity u mestskej knižnici**. Piataci si otestovali svoju pozornosť, sebareflexiu, vypočuli si príbeh o Aprílovom Hugovi od Daniela Heviera a niektorí si požičali knihy aj domov. **Tretiaci sa stretli so spisovateľom Petrom Karpinským**. Je to nesmierne úprimný a dobrosrdečný človek. Žiaci sa nasmiali na jeho historkách. Čítal im z kníh: Teta Agáta a jej mačacia sedmička a Sedem dní v piunici. Na záver bola aj autogramiáda.

Vyučujúci z I. stupňa pripravili pre žiakov **blokové vyučovanie: Kniha, moja kamarátka**. Žiaci prvého ročníka si predstavovali svoju obľúbenú knihu. Osvojili si pravidlá, ako správne narábať s knihou. Formou hier, dopĺňovačiek a hádaniek zisťovali názvy rozprávok a rozprávkových postáv. Spoločne si prečítali rozprávku Tri prasiatka. Na záver si vyrobili záložky do knihy. Žiaci 2. A navštívili svet kníh v školskej knižnici. Tam sa postupne oboznamovali s obľúbenou knihou svojich spolužiakov. V triede nadviazali na návštevu mestskej knižnice a pokračovali v čítaní knihy od spisovateľa Petra Stoličného – Dobrý deň, opica Škorica. Sú v nej veselé rozprávky o slušnom správaní. Žiaci v 2. B na interaktívnej tabuli pozerali video: Zrod knihy. Nasledovalo rozprávanie o svojej obľúbenej knihe a jej stručný obsah. Na záver si vyrobili papierovú maketu svojej obľúbenej knihy na paličke. V treťom ročníku sa žiaci oboznámili s knihou Mach a Šebestová u škole od autora Miloša Macoureka. Spoločne si prečítali 3 príbehy z tejto knihy, z ktorých následne vypracovali pracovné listy a vyplnili tajničku. Nakoniec si žiaci pozreli filmové spracovanie príbehu. Žiaci štvrtého ročníka cestovali po metropolách Európy v hre S knihou krížom – krážom po Európe.

Okrem týchto aktivít sa na našej škole, od prvej po siedmu triedu, čítalo v rámci projektu **Čítajme si... 2025**. Celoslovenský čitateľský maratón organizovala Linka detskej istoty v termíne od 24. do 28. marca 2025. Minuloročný rekord bol prekonaný a v jednom týždni čítalo spolu viac ako 180 000 detí. Z našej školy sa zapojilo 160 detí a žiaci čítali knihy od Gabriely Futovej, Petra Stoličného, Iryna Zelnyka, Petra Karpinského, Coscinyho Sempého, Thomasa Brezinu a Jacka Londona.

Apríl je mesiacom zápisu do 1. triedy. Najprv si nás detičky spolu s rodičmi prišli obzrieť počas Dňa otvorených dverí a tí, ktorým sa u nás páčilo a vybrali si našu školu, prišli aj na zápis. Už teraz sa tešíme na našich prvákov. Strávili sme spolu príjemné chvíle. Detičky boli veľmi smelé a šikovné.

Bližilo sa obdobie veľkonočných sviatkov, a tak sme si vyzdobili triedy, chodby aj naše domovy výrobkami, ktoré vytvorili šikovné ruky našich žiakov a pedagógov, či už počas tvorivých dielní u škole alebo v súťaži o najkrajšiu veľkonočnú kraslicu.

Apríl je aj mesiacom, kedy sa oslavuje **Deň Zeme**. Záleží nám na prostredí, v ktorom žijeme. Vedeť aj žiakov, aby boli uníma-úí ku svojmu okoliu. Zulášť v tomto mesiaci počas blokového vyučovania. Tento deň sme začali trochu netradične, návštevou sokoliarov. Tí nám predstavili svojich utáčich zverencov a ukázali prácu s nimi. Potom žiaci plnili rôzne úlohy na stanovištiach.

Máj nie je len mesiacom lásky, ale je aj mesiacom dobrovoľníctva. Našich žiakov vedieme k nezištnej pomoci a unímaniu potrieb iných. Niektoré aktivity začali už v januári, a to konkrétne výševom muškátov. Šikouné ručičky našich dievčat sa o nich starali až do ich predaja. Muškáty postupne rástli a mocneli, až sa 7. mája mohli predávať. Skvelé predavačky, naše šiestačky, predali muškáty a výťažok z predaja smeroval do **OZ Dolná škola**. Druhú májovou nedeľu myslíme nielen na naše mamičky, ale aj mamičky z **OZ Maják nádeje**. Kúpou levanduľových srdiečok sme podporili mamičky v núdzi. Počas týždňa dobrovoľníctva naši deviataci pomáhali v **dome Charitas sv. Jána Bosca s úpravou záhrady**. Sadili stromy, pleli, čistili, vysádzali priesady.

V máji sme deťom predstavili aj **Mary's Meals**. Mary's Meals je charitatívne dielo, ktoré v 16 krajinách sveta mení životy detí, ktorým chudoba a hlad

bránia v prístupe k vzdelaniu. Zabezpečuje im každý deň jedno jedlo v škole. Takto do školy prichádzajú deti, ktoré predtým hladovali alebo sa nedokázali v škole sústrediť a vďaka jedlu získavajú vzdelanie. To im dáva nádej na lepšiu budúcnosť a mení celé komunity. Táto jednoduchá myšlienka sýti dnes už viac ako 2,4 milióna detí. Nasýtiť jedno dieťa v škole na celý šk. rok stojí len 22 €. S piatkami sme ochutnávali kašu, ktorá sýti hladujúce deti po celom svete. Predchádzali tomu rôzne aktivity – napr. emotívny film o hladujúcich deťoch, vytvorenie vlastného jedálneho lístka, spoznávanie krajín, v ktorých deti trpia hladom, čítanie skutočných príbehov trpiacich detí, doplnovačky a osemsmierky. Jedným chutila kaša viac, iným menej. Mnohé deti si ju odniesli aj domov, aby mohli ochutnať aj ostatní členovia rodiny. Cieľom aktivity bolo pochopiť hodnotu jedla a dar vzdelania, rozúľať

schopnosť empatie a ochotu pomáhať tým, ktorí potrebujú našu pomoc.

Finišuje školský rok a s ním aj vyhodnotenia súťaží. Radi by sme sa pochuďili umiestneniami. Naše deviatačky, Dianka Knižková a Euka Hlupíková, získali ocenenie za najlepšie práce v **okresnom kole výtvarnej súťaže Vesmír očami detí** a postupujú do celoslovenského kola v Hurbanove. **Vo výtvarnej súťaži Pútnici nádej a Spišský Jeruzalem** sme získali hneď dve miesta v kategórii ZŠ a CVČ II. stupeň. 1. miesto patrilo Dianke Pivovarníčkovej a 3. miesto získala Sofia Holováčová.

Posledné týždne patria školským výletom do blízkeho, ale aj vzdialenejšieho okolia, ZOO v Košiciach, Vysoké Tatry, Demänovská jaskyňa, Liptovský Mikuláš, Bratislava či Ľubovniansky hrad. Potom už len uzavrieť známky, odovzdať učebnice, upratať triedy, navariť guláš, opiecť klobásky, zabaviť sa na diskotéke, rozlúčiť sa s deviatakmi... Je toho ešte dosť.

A čo dodať na záver tohto listu? Snáď len poďakovanie za priazeň v mene všetkých zamestnancov a žiakov, či už v občasníku Podhradčan, na sociálnych sieťach alebo pri osobných stretnutiach počas roka. Prajeme Vám krásne leto a tešíme sa na spoločné stretnutia v novom školskom roku!

S prianím len toho najlepšieho

Eva Grigerová,
riaditeľka ZŠ a kolektív pedagogov

Škola končí, leto a prázdniny sa pomaly, ale isto blížia

Noc s Andersenom

Hans Christian Andersen bol majstrom rozprávok nielen v Dánsku, ale i vo svete. Jeho nezabudnuteľné rozprávky Škaredé káčatko, Snehová kráľovná a iné poznajú deti i dospelí. 2. apríla, u deň jeho narodenín sa slávi Medzinárodný deň detskej knihy. Pri príležitosti 220. výročia narodenia H. CH. Andersena sa žiaci 3. a 4. roč. ZŠ na Školskej ulici, zúčastnili literárnej akcie v mestskej knižnici pod názvom Noc s Andersenom. Tety knihovníčky si veľmi zaujímavo, s čarounou atmosférou pripravili rôzne aktivity zamerané na tvorbu spisovateľa. Na začiatku sa bližšie oboznámili s jeho životom, tvorbou i úspechmi a potom po skupinách plnili úlohy. Za každú splnenú úlohu získali jedno písmeno jeho krstného mena. Obrázková tajnička, vedomostný test, skladanie puzzle, dopĺňanie názvov kníh podľa obrázkov a pomenovanie rozprávok podľa ilustrácie prispeli nielen k upevneniu poznatkov, ale predovšetkým k nezabudnuteľnému zážitku, ktorý spája deti a knihy. Odmenou pre každého žiaka bola aj pekná ceruza, záložka do knihy a sladká odmena. Za pekne pripravenú a úspešnú akciu s dávkou rozprávok a fantázie ďakujeme všetkým pracovníčkam mestskej knižnice. Zároveň sa tešíme na ďalšie stretnutie s knihou alebo spisovateľom.

Iveta Štieberová

Pod'akovanie vete

Ďakujem Ti veta, že Ťa máme. Bez Teba by boli všetky slová samé. Začínaš veľkým písmenom a končíš bodkou, pri blahoželaní môžeš skončiť aj fotkou. Mám Ťa rád, lebo si naj. S Tebou je život ako raj. Používa Ťa aj teta, hlaune, keď je nová klebeta. Máš u seba aj vetné členy, ktoré už nič nezamení. Môžeš byť krátka i dlhá, niekedy až tajuplná. Keď muž kúpi žene kvety, uťedy znejú pekné vety. Ale, keď jej nič

nekúpi, tak si myslí, že je hlúpy. Ďakujem Ti milá veta, Ty si pre nás zázrak sveta. Proste si skvelá, lebo si pre všetkých urobila veľmi veľa. Na záver Ti chcem odkázať, že sa o svoje postavenie nemusíš obávať. Ďakujem Ti nastokrát.

Dorián Blaschke, VI. B

Svetový deň vody na škole

V našej škole sme si 21. marca pripomenuli Svetový deň vody, ktorý upriamuje pozornosť na dôležitosť vody pre život človeka a pre našu planétu. Voda je nenahraditeľná – pre zdravie, prírodu, poľnohospodárstvo, ale aj pre každodenné fungovanie spoločnosti. Preto je potrebné, aby sme si ju užívali, chránili, neznečisťovali a narábali s ňou zodpovedne. Tento výnimočný deň nám spríjemnil závod Minerálne vody, a. s. – závod Balduce, ktorý pre všetkých žiakov daroval minerálnu vodu. Ráno všetci žiaci pri vstupe do školy dostali po jednej pollitrovej fľaši minerálnej vody. Bolo to milé a osviežujúce prekvapenie. Žiaci si vodu s radosťou vychutnali počas prestávok, ako aj pri iných aktivitách venovaných téme VODA. Zároveň sa dozvedeli, prečo je voda vzácna a ako si ju môžeme chrániť.

Zuzana Lesnická

Chémia inak: Siedmaci na exkurzii v Hniezdom

Žiaci 7. ročníka sa 16. mája zúčastnili zaujímavej a podnetnej exkurzie v rámci vyučovania chémie. Cieľom exkurzie bol Nestville Park v Hniezdom, známy najmä svojou originálnou expozíciou tradičných remesiel a technológií výroby liehovín – whisky, piva a čokolády. Aj keď to na prvý pohľad nemusí znieť ako typická školská exkurzia, opak je pravdou – chémia bola na každom kroku. Po príchode nás privítala sprievodkyňa, ktorá nám podrobne porozprávala históriu vzniku daného závodu. Prehliadka bola rozdelená do viacerých tematických častí. Zaujímavým spštením boli ukážky

tradičných remesiel, napríklad rezbárstvo, debnárstvo, kováčstvo. Počas prehliadky expozície výroby alkoholu, sme si mohli pozrieť celý proces – od surovín cez kvasenie, destiláciu až po zrenie a plnenie do fliaš.

Po odbornej časti nasledovalo niečo pre „mlsné jazýčky“ – návšteva čokoládovne Nestville Chocolate, kde si žiaci pochutnali na pravej chuti čokolády v rôznej podobe. Exkurzia sa niesla v príjemnej atmosfére, spájala poznanie s oddychom a zábavou. Žiaci odchádzali obohatení nielen o nové vedomosti, ale aj o sladké zážitky. Aj takto môže využívať výučba chémie v praxi – zaujímavá, chutná a najmä zmysluplná.

Danica Baranová

Anglická rozprávka naživo s Fest Dobrá škola a CVČ pri ZŠ, Školská 3

Preskúmať čaro Londýna a pochopiť, koľko krásy dokážeme uniesť sme sa vydali 21. marca. Odletali sme z letiska v Košiciach a už uťedy sa naše srdcia rozplývali nadšením. Po prilete do Londýna sme sa autobusom viedli do centra mesta, kde už na nás čakal Big Ben, veža s hodinovým strojom, v ktorej sa nachádza aj veľký zvon, a tam sa celé naše dobrodružstvo začalo. Neďaleko od tejto nádhery sme mohli vidieť London EYE, tzv. londýnske oko, ikonické ruské koleso a významnú časť srdca Londýna. Pohľadom na Big Ben sme sa dlho kochali, no naša zastávka smerovala k budove Westminsterského paláca. Táto budova je známa ako „Houses of Parliament“. Teda budova britského parlamentu. Spravili sme si niekoľko spoločných fotiek a presunuli sme sa do krásneho parku, kde nás so všetkých strán zdravili rôzne zvieratká – hotová kontaktná ZOO. Blízko tohto parku sa nachádzal Buckinghamský palác, oficiálne sídlo Londýne. Piatok sme zakončili ešte jednou dávkou prekvapenia a to bol náš hotel Holiday Inn Express. Strávili sme tu dve noci a boli sme veľmi spokojní. Ráno sme pokračovali prehliadke mesta. Prešli sme ďalší krásny londýnsky park, kde sme

stretali množstvo bežcov, zuieratá a tiež nádhernú zeleň. V tento deň sme navštívili technické múzeum a prírodopisné múzeum. V sobotu večer sme navštívili China Town a prešli sme večernými londýnskymi uličkami. V nedeľu sme navštívili múzeum Madame Tussauds, známe ako múzeum voskových figurín známych osobností. Neobišli sme ani najznámejšie Britské múzeum. Vrcholom exkurzie bol most Tower Bridge, ktorý opíšem jedinou vetou: "keď sny kráčajú po Tower Bridge". Prechádzať cez neho zanechalo pocity ako byť v bezpečí pred negatívnymi myšlienkami. Cestou na letisko sme ešte nasávali atmosféru Londýna, ktorú sme si v srdci chceli odniesť do domova. Tento neuveriteľný zážitok nestačí vyjadriť slovami, človek to musí zažiť sám, aby to pochopil. Celý pobyt nám spríjemňovala a uľahčovala naša pani lektorka Monika z Fest dobrej školy. Sprewádzala nás Londýnom a vďaka nej sme sa ušade a bez problémov dostali. NO PROBLEM - NO STRESS. Všetci dúfame, že sa tu ešte vrátíme, pretože Londýn toho ukrýva omnoho viac.

Mindašová, 9. roč.

Ako sa žiaci učili programovať a ovládať pokročilú techniku

V dnešnej dobe je technológia ušade okolo nás a čoraz viac sa dostáva aj do vzdelávacích procesov. V uplynulých týždňoch mali naši žiaci II. stupňa na ŽŠ, Školská 3 jedinečnú príležitosť nahliadnuť do sveta priemyslu a spoznať jednu z najmodernejších technológií v oblasti výroby prostredníctvom učebnice programovania CNC (Computer Numerical Control) stroja – vyšívacieho stroja. Pod vedením realizátorky projektu "Záleží nám na tvojom rozvoji" vo výzve TDPS, n.f. a lektorky Galiny Kacejovej a učiteliek vyučujúcich INF sa žiaci najskôr oboznámili s teoretickými základmi – od čítania až po pochopenie G-kódov, ktoré sú „jazykom“ CNC strojov. Tento kód určuje pohyby stroja, ktoré sa majú vykonať. Jednou z najzaujímavejších častí projektu bola práca s dizajnom. Žiaci sa naučili, ako pomocou rôznych počítačových programov navrhnúť vlastné vzory na vyšívanie. Na začiatku začali s jednoduchými tvarmi, ale postupne sa prepracovali k zložitejším návrhom, ktoré nielenže

rozvíjali ich tvorivosť, ale aj technické zručnosti. S obdivom sledovali, ako sa mení obrázok v počítači na naozaj vyšíty ornament na látke (tričku) pre žiakov 4. ročníka. Šturtáci tieto vyšíte tričky dostali v Škole v prírode. Tento projekt nám ukázal, ako môže byť technológia zábavná a zároveň nám pomohla vytvoriť niečo, na čo sme naozaj hrdí. Projekt s vyšívacím CNC strojom sa ukázal ako skvelá kombinácia moderných technológií a kreatívnej práce. Žiaci sa naučili nielen nové technické zručnosti, ale aj to, ako využiť svoje nápady a kreativitu v praxi. Tento typ vzdelávania nám ukazuje, že škola môže byť miestom, kde sa žiaci naučia nielen tradičné predmety, no i zručnosti, ktoré ich pripravujú na budúcnosť. Technológia sa neustále vyvíja, a tak si môžeme byť istí, že CNC programovanie bude v budúcnosti stále dôležitejšou zručnosťou. Kurzy a workshopy boli súčasťou projektu „CNC“, ktorý uspel vo výzve „Výnimočné školy“. Tento projekt sa uskutočnil vďaka finančnej podpore Nadácie ZSE.

Eliška Kožusková

Svetový deň včiel

„Pokiaľ by zmizli na zemi včely, ostávajú ľuďom len štyri roky života.“ A. Einstein

Svetový deň včiel oslavujú včelári každý rok 20. mája v deň narodenia Antona Janšu, ktorý bol zakladateľom moderného včelárstva a prvým riaditeľom včelárskej školy vo Viedni.

Pripomínaním Svetového dňa včiel môžeme zvýšiť povedomie o zásadnej úlohe, ktorú včely a ďalší opelovači zohrávajú pri udržiavaní zdravia ľudí a planéty. Tento deň sa oslavuje od roku 2018, keď Valné zhromaždenie OSN vyhlásilo 20. máj za Svetový deň včiel.

Včelstvá po celom svete trpia úbytkom, čo má negatívny dopad na poľnohospodársku produkciu.

Vedeli ste o tom, že až 90 percent druhov rastlín vo svete je závislých na opelovaní živočíchmi? Väčšinu rastlín opeluje cca 30 tisíc rôznych druhov včiel. Včely sú považované za najusilovnejšie tvory, na 1 kilogram medu musia navštíviť až milión kvetov a sú schopné doletieť 6 km od úľa. O tom, že sú usilovné svedčí aj fakt, že pracujú približne od štvrtej rána do piatej popoludní, napriek tomu za celý svoj

život, ktorý trvá približne 35 dní, nazbiera jednu včielku približne polovicu čajovej lyžičky medu.

Najrozšírenejším druhom v našich končinách je Včela medonosná (*Apis mellifera*) a patrí do skupiny takzvaného „sociálneho hmyzu“. Každé včelstvo sídlia v úloch alebo iných dutinách tvorí: jedna matka, prechodne stovky trúdov, desiaty tisíce robotníčok, včelie dielo, medové a peľové zásoby, plod.

Včiel a včelstiev na svete značne ubúda, príčinou sú najmä aktivity človeka. Napriek tomu, že o ich užitočnosti sa učia už deti v materských školách, pre ich ochranu, zdá sa, stále nerobíme dosť. Od ich prežitia však závisí aj to naše. Aj z tohto dôvodu si pripomenuli Svetový deň včiel aj žiaci našej školy na vyučovacích hodinách, ale aj v ŠKD rôznymi aktivitami, rozhovormi, pripravili si zaujímavé projekty na danú tému a ručne vyhotovili rôzne výrobky, výtvarné práce s tematikou včela. Získané vedomosti si deti overovali praktickými úlohami a veríme, že ich využijú aj vo svojom živote.

V máji sa nekosí, včielka si to neprosí. Tráva rastie, kvety tiež, hmyz sa teší, to už vieš. Keď sa o nich postaráme, potom sladký medík máme.

Dukla

V sobotu 17. mája sme opäť navštívili pamiatky, ktoré nám pripomenuli 2. svetovú vojnu. Ako prvú sme navštívili vyhladkovú vežu na Dukle spolu s cintorínom. Po výbornom obede sme si išli pozrieť Údolie smrti, kde sme načerpali energiu z krásnej prírody. Potom sme sa vybrali do Svidníka, kde boli rôzne akcie pri príležitosti Dňa múzeí. Videli sme vojenského psa, ktorý vyhľadával výbušniny, či fingované prepadnutia. Mali sme možnosť zastrieľať si so zbraňami, vyskúšať nepriestrelné vesty, zaviesť na seba padák. Navštívili sme Vojenské historické múzeum. Boli tam rôzne uniformy, zbrane a iné exponáty z 1. a 2. svetovej vojny. Mohli sme si tam pozrieť aj krátky film so zábermi z vojny. Keď sme večer dorazili domov, boli sme síce unavení, ale plní dojmom.

Lenka Perunová, Ľubica Brindzová 7. A

Zážitky v našej MŠ od marca do mája...

„Pod' sa hrať, pod' muzicírovať“

Hudba spája, rozvíja tvorivosť a prebúdzá radosť- a presne to sme zažili s interaktívnou hudobnou skupinou „Pod' sa hrať, pod' muzicírovať“. Spolu s **Tomim** a **Doni** sme ustúpili do sveta hudby, hudobných nástrojov. Zažili sme výnimočný hudobný zážitok, v ktorom sa stretáva pohyb s rytmom, spev s tancom a hudba so zábavou. Muzicírovanie, pestré rytmické cvičenia, rôznorodosť hudobných nástrojov, ale predovšetkým dobrá nálada vytvorili jedinečný zážitok. Veríme, že to nebolo posledný krát.

Divadelné predstavenie „Kniha“

Vo štvrtok 14. marca nás navštívilo divadlo **Saurus** z Prešova. Herečky nám zahrali divadelné predstavenie „O smutnej knihe“. Rozprávka deťom priblížila príbeh o knihe, ktorú už dlhé roky nikto neotvoril a neprečítal, až zapadla prachom. Raz sa objavilo jedno malé dievčatko a všetko sa zmenilo. Rozprávka bola poučná a detičky rozosmiala. Priniesla deťom dôležité posolstvo o čítaní kníh, na ktoré by sme nemali v dnešnom modernom svete zabúdať. Deti sa zapájali do deja, tancovali a spievali. Toto predstavenie zanechalo iba príjemné zážitky.

Exkurzia v ZUŠ

Deti z triedy „Motýle“ sa 6. mája zúčastnili na exkurzii v ZUŠ. Celou ZUŠ nás sprevádzali učiteľia **Demočko** a **Kuboučík** a učiteľka **Sakmárová**. Spoznávali sme priestory ZUŠ, kde sme videli triedy výtvarného odboru. Spoznávali sme aj množstvo hudobných nástrojov ako klavír, akordeón, husle, kontrabas, cimbál, gitara, bicie a iné. Pri predstavení každého hudobného nástroja sme si zaspievali rôzne, známe, detské piesne. Navštívili sme aj koncertnú sálu, kde deti mohli spoznať piano. Nakoniec sme navštívili aj tanečnú sálu, kde sme si mohli zatancovať. Bolo to krásne dopoludnie plné hudby, spevu a tanca. Ďakujeme za pozvanie a tešíme sa nabudúce.

Kolektív MŠ Májová 54

**AJ MY SME
LEGENDARIUM**

**SYNAGÓGA
SPIŠSKÉ PODHRADIE**

KAMPAŇ 14. 6. – 14. 9. 2025

WWW.LEGENDARIUM.INFO

Rok plný umenia, úspechov a radosti

Školský rok 2024/2025 bol pre Základnú umeleckú školu v Spišskom Podhradí rokom tvorivosti, umeleckého rastu, úspešných vystúpení, víťazstiev na domácich i zahraničných pódioch. Naši žiaci sa opäť ukázali ako výnimoční mladí umelci, ktorí vedú šíriť kultúru, radosť a hodnoty umenia.

Už v septembri spríjemnili vernisáž výstavy Transcendentná krajina v tvorbe Petra Krupu st. v Mestskej galérii. Dňa 20. 9. prebehla v tejto galérii aj absolventská výstava. Október sme venovali úcte k starším, kde dňa 17. 10. vystúpil DFS Dreveník v Dome Charitas na Spišskej Kapitule.

Našu školu úspešne reprezentovali viacerí žiaci na medzinárodných súťažiach. **Matej Kellner** a **Tomáš Knut** získali **Excellence Prize** na husľovej súťaži **International Online Arts Competition** v Rumunsku.

Patrícia Nehilová z výtvarného odboru sa umiestnila v striebornom pásme súťaže **Bohúňova paleta 2024**.

Žiačka **Katka Kamenická** so svojim animovaným filmom Tie malé veci uspela v súťaži **Cineama**.

V novembri sme zažili rozhlasovú hru v podaní žiakov literárno-dramatického odboru, ako aj exkurziu výtvarníkov do Košíc, kde okrem galérii navštívili aj digitálny workshop.

V piatok 6. 12. sme sa zapojili do privítania sv. Mikuláša, vianočných trhov a 19. 12.

sme sa spoločne stretli na tradičnom **Vianočnom koncerte ZUŠ**.

Vo februári sa naši tanečníci zúčastnili súťaže **Show Cup Košice** a získali **3x zlato, 5x striebro**.

Folkloristi reprezentovali školu na **Medzinárodnom fašiangovom koncerte** v poľskom Ogrodzienci.

Vo februári sme sa zúčastnili krstu CD skupiny Pirečko a v marci sme roztancovali ulice počas fašiangového sprievodu.

Na **bubeníckej súťaži** vo Valalikoch dosiahli výborné výsledky **Tomáš Genčúr** (zlaté pásmo), **Dominik Vozár** a **Lukáš Kešelák** (strieborné pásmo), **Damián Sedlák** (bronzové pásmo).

Na súťaži **Showtime Dance 2025** v Levicech tanečníci získali **3x zlato** a **viacero strieborných ocenení**.

Obrovský úspech zožal aj animovaný film Bláznivé zuieratka žiakov odboru audiovizuálnej tvorby, kde získali **1. miesto** v celoslovenskej súťaži **Zlatá klapka**.

Na akordeónovej súťaži **Akordeón pod Tatrami** získal **Samuel Nováček strieborné pásmo**.

V utorok 15. 4. sme sa zúčastnili Celoslovenskej súťaže ZUŠ s názvom **Zemplín pop 2025**. Kapela mladších žiakov **Spišské Podhradie Juniors** získala **zlaté pásmo** (kat. B1) a kapela starších žiakov **Spišské Podhradie** získalo **strieborné**

pásmo (kat. B3), **Lukáš Ludrovský** a **Tomáš Genčúr** získali **ceny za individuálny výkon** (bicie) a **Terezka Matiková** si vyspievala **strieborné pásmo za sólový spev**.

Spevákka **Ema Babejová** získala **bronzové pásmo** na **Prešovskom zlatom kl'účiku 2025**.

Dianka Demočková obsadila **2. miesto** v okresnom kole **Slávik Slovenska**.

Krásnu a dojímavú atmosféru mal **koncert ku Dňu matiek**, no školský rok tým rozhodne nekončil!

S veľkým očakávaním sa pripravujeme na **Galakonzert pri príležitosti 30. výročia založenia ZUŠ Spišské Podhradie**, ktorý sa uskutoční **6. júna** a repríza **10. júna 2025**. Nasledovať budú **výchovné koncerty pre základné školy**. **Absolventský koncert** je naplánovaný na **13. júna** a **Absolventská výstava** na **19. júna**. Školský rok slávnostne ukončíme **27. júna**. Držíme palce žiakom tanečného odboru, ktorí sa v júni zúčastnia medzinárodnej tanečnej súťaže V4 v maďarskom meste Siofók.

So srdcom plným vďaky, hlavou plnou zážitkov a očakávaním, čo krásne nás čaká v ďalšom školskom roku chceme úprimne poďakovať všetkým pedagógom, žiakom a rodičom za ich neúnavnú prácu, nadšenie a podporu. Sme hrdí na to, čo spolu dokážeme. Vaša ZUŠ.

Nikoleta Sakmárová

Mladí hasiči odštartovali Slovenskú ligu v 60-kách

Naši mladí hasiči 3. mája odštartovali sezónu 60-tok a to na **Lapašských šesťdesiatkach v Nitre**, kde si viacerí zabehli svoje osobné rekordy (OR). Po zmene pravidiel sa súťažilo v 10. kategóriách. Svoje prvé kolo mali aj štafety 4x60 m. V kategórii mladšie dievčatá 10 (MD10) súťažila Michaela, ktorej ani jeden pokus nevyšiel podľa jej predstáv, a tak sa s časom 19,57 s umiestnila na 5. mieste. Lepšie sa darilo Radke v kategórii mladšie dievčatá 12 (MD12), ktorá si zabehla svoj OR 15,59 s a ten jej vybojoval krásne **2. miesto**. Najväčšie zastúpenie sme mali v kategórii staršie dievčatá 14 (SD14), kde to bolo veľmi vyrovnané. Janka zabehla svoj OR a čas 13,22 s jej pomohol na krásne **2. miesto**, na **3. mieste** sa umiestnila Paula s OR 13,25 s. Natália sa s OR 13,51 s sa umiestnila na 6. mieste. Ďalšou kategóriou boli staršie dievčatá 16 (SD16), kde sa Lívia s časom 14,10 s vo veľkej konkurencii umiestnila na 8. mieste a Alica s časom 14,49 s získala 10. miesto. Zastúpenie sme mali aj pri starších chlapcoch 14 (SCH14), tam si Oliver v silnej konkurencii zabehol čas 15,26 s a vybojoval si tak 4. miesto. Patrik, ktorému šťastie neprialo sa s časom 24,75 s umiestnil na 7. mieste. Pri štafetách si zmerali svoje sily a skúsenosti staršie dievčatá a čas 47,11 s im postačil na 5. miesto. V kategórii starší chlapci naši s časom 47,47 s získali 8. miesto.

Naši MH sa 11. mája v okliesnenej zostave zúčastnili 2. kola 60-tok na **Nosických šesťdesiatkach na pamiatku Terezy Srogončíkovej v Púchove**. Na súťaži sme mali zastúpenie v kategó-

rii MCH10, kde si Matej zabehol svoj OR a časom 16,36 s získal nádherné **2. miesto**. V kategórii SD14 Janke pokusy nevyšli podľa jej predstáv a s časom 14,63 s sa umiestnila na 10. mieste. Viac sa darilo Patrikovi, ktorý v kategórii SCH14 zabehol svoj OR 13,11 s a v silnej konkurencii obsadil **3. miesto**. V kategórii SD16 sa predstavila Lívia, ktorá s časom 13,80 s vo veľkej konkurencii obsadila pekné 7. miesto.

Spišský hasičský deň v Spišskej Novej Vsi a Smižanoch

V sobotu 31. mája naše mladé hasičky nastúpili na súťaž 9-člených družstiev. Najskôr sa súťažilo v požiarom útoku CTIF,

štafete s prekážkami, útoku s vodou a štafete 4x60m. Zastúpenie sme mali v kategórii dievčat, kde mala premiéru aj naša najmladšia členka Lenka a tá im pomohla vybojovať úžasné **1. miesto** v celkovom hodnotení.

Nasledovali štafety 4x 60 m zaradené do Slovenskej ligy. Ako prvé nastúpilo družstvo mladších chlapcov, kde Richard, Matej, Miška a Radka s časom 51,36 s obsadili **2. miesto**. Ďalšou kategóriou boli staršie dievčatá Janka, Paula, Alica a Natália s časom 44,83 s získali tiež **2. miesto**. Naši starší chlapci v zastúpení Oliver, Patrik, Lívia a Karolína zabehli čas 45,98 s a umiestnili sa na 4. mieste.

V nedeľu 1. júna naši MH opäť lámali svoje osobné rekordy (OR) v 60-tkách v Smižanoch. V kategórii PD sa naša Lenka s časom a OR 23,83 s úspešne umiestnila na **2. miesto**. V kategórii PCH si náš najmladší člen Matejko zabehol svoj OR 44,47 s a vybojoval si 7. miesto. Michaela, ktorá behala pri MD10 si zabehla svoj OR a čas 16,17 s ju vyťahol na **2. miesto**. V kategórii MCH10 Matej v prvom pokuse s časom 17,56 s získal 4. miesto. Radka si pri MD12 zabehla čas 16,35 s a umiestnila sa na 6. mieste.

Ďalší OR mal Richard pri MCH12 a čas 16,74 s mu postačil na 9. miesto. Ako uždy najväčšie zastúpenie sme mali v kategórii SD14, kde sa najviac darilo Paule a tá sa so svojím OR 13,20 s umiestnila na **3. miesto**. Ďalej 7. miesto získala Natália (13,85 s), ktorej sa pokusy nevydarili podľa jej predstáv.

Karolína s časom 14,56 s a boľavým chrbtom obsadila 11. miesto, hneď za ňou na 12. mieste skončila Janka s časom 14,72 s, ktorú neposlúchal rozdeľovač. Náš Patrik v kategórii SCH14, si s časom a OR 12,93 s vybehol po **2. miesto**. V tej istej kategórii behal aj Oliver, ktorému pokusy nevyšli ako chcel a čas 15,56 s vo veľkej konkurencii ho umiestnil na 9. miesto. Pri SD16 Lívia zabehla pekných 13,56 s a umiestnila sa na 9. mieste a Alica, ktorej rozdeľovač nevyšiel a s časom 15,14 s sa zapísala na 12. miesto.

Naši mladí hasiči opäť dokázali, čo v nich je a že len vytrvalým tréningom dosiahnu výborné výsledky.

Prajeme im veľa úspechov v ďalších súťažiach, kde nereprezentujú len seba, ale celý náš zbor a naše mesto, za čo im patrí veľká vďaka.

Veronika Galarovičová

Jarná časť súťažného ročníka 2024/2025

Naše A-mužstvo v 3.LIGE - VÝCHOD ma už za sebou takmer celú jarnú časť a tým pádom aj celý súťažný ročník 2024/2025. V čase písania článku nám ešte do konca súťaže ostávajú 2 zápasy a to proti Stropkovej a Lipanom. Ako už všetci vieme, táto súťaž bola veľmi kvalitná a náročná. Naším cieľom pred jarnou časťou bolo zachrániť túto súťaž aj pre ďalší ročník 3.ligy. Už na začiatku boli jasné pravidla, že do nižšej súťaže vypadáva len posledné mužstvo 3.ligy a tomu sme sa chceli za každú cenu vyhnúť. Už od začiatku jarnej časti sa nám naše plány začali komplikovať, nakoľko sme sa od prvého kola borili s množstvom zranení hráčov. **Takmer ani v jednom zápase sme nemohli nastúpiť v kompletnom zložení a pre náš dosť úzky káder to bol veľký problém.** Od prvého jarného kola to bol len súboj o záchranu medzi našim mužstvom a Partizánom Bardejov. Po zime sme mali pred Bardejovom náskok 3 bodov. V jarnej časti sme zatiaľ zvíťazili len proti Námesťovu. Nerozhodne výsledky sme uhrali vonku v Poprade a v Spišskej Novej Vsi a doma proti Filákovu, Lokomotive Košice a Dolnému Kubínu. Aj napriek obrovským problémom, s ktorými sme sa potýkali počas sezóny, sme si 2 kola pred koncom súťaže udržali pred Bardejovom 5 bodový náskok a všetci veríme, že v posledných 2 kolách už **3.ligu pre mesto a pre našich fanúšikov zachránieme.**

Musíme veľmi pekne poďakovať hlavne **mestu Sp. Podhradie**, ktoré aj v týchto neľahkých časoch v rámci svojich možností finančne **podporuje** náš mestský klub a to nie len **mužstvo dospelých ale aj ďalších 5 mládežníckych družstiev od 9 do 19 rokov.** Ale bez ďalších sponzorov sa veľmi ťažko konkuruje ostatným mužstvám v 3. lige. Preto by nás potešil každý sponzor, ktorý by aspoň troškou prispel k skvalitneniu podmienok pre naše družstvá od A-mužstva po najmenšie deti.

V plnom prúde sú aj súťaže našich mládežníckych družstiev. Dorastenci do 19 rokov pod vedením Adama Cehuľu si udržiavajú svoj každoročný štandard a v kvalitne obsadenej súťaži IV. ligy PT skončia na 3 mieste so 14 účastníkmi. Nakoľko hráčov nášho dorastu už okúsilo aj zápasy 3.ligy dospelých. Dobré si počínajú

aj žiaci do 15 a 13 rokov rokov vo svojej súťaži III.liga-Východ. Najmenšie deti a to žiaci do 11 a 9 rokov sú hlavne v tréningovom procese ale zároveň hrajú svoje súťaže turnajovým spôsobom, kde naberejú svoje prvé skúsenosti so zápasmi.

Veríme, že keď budete čítať tento článok, už bude jasné, že 3.liga sa bude hrať v Spišskom Podhradí aj v sezóne 2025/2026. Čo by za to dali ostatné kluby na Spiši ako Levoča (5.liga), Sp. Vlasy (7.liga), Gelnica (5.liga), Krompachy (bez futbalu dospelých), Kežmarok (4.liga). Preto si uážme, čo sa tu za roky turdej práce hlavne v spolupráci s mestom Sp. Podhradie vybudovalo.

Od nového ročníka 3.ligy dochádza opäť k reorganizácii súťaže, kde namiesto dvoch tretích lig (východ a západ) vzniknú tri tretie ligy (východ, stred a západ) a do tejto súťaže pribudnú B-mužstvá 1.ligových klubov. Do tretej ligy východ by mohli pribudnúť B-mužstvá FC Košice, Tatran Prešov a Zemplín Michalovce, čo opäť zatriaktívni túto už teraz kvalitnú súťaž.

Na záver chceme poďakovať všetkým fanúšikom nášho klubu, ktorí chodili na zápasy podporiť náš klub aj utedy, keď sa im veľmi nedarilo.

Jozef Pentrák

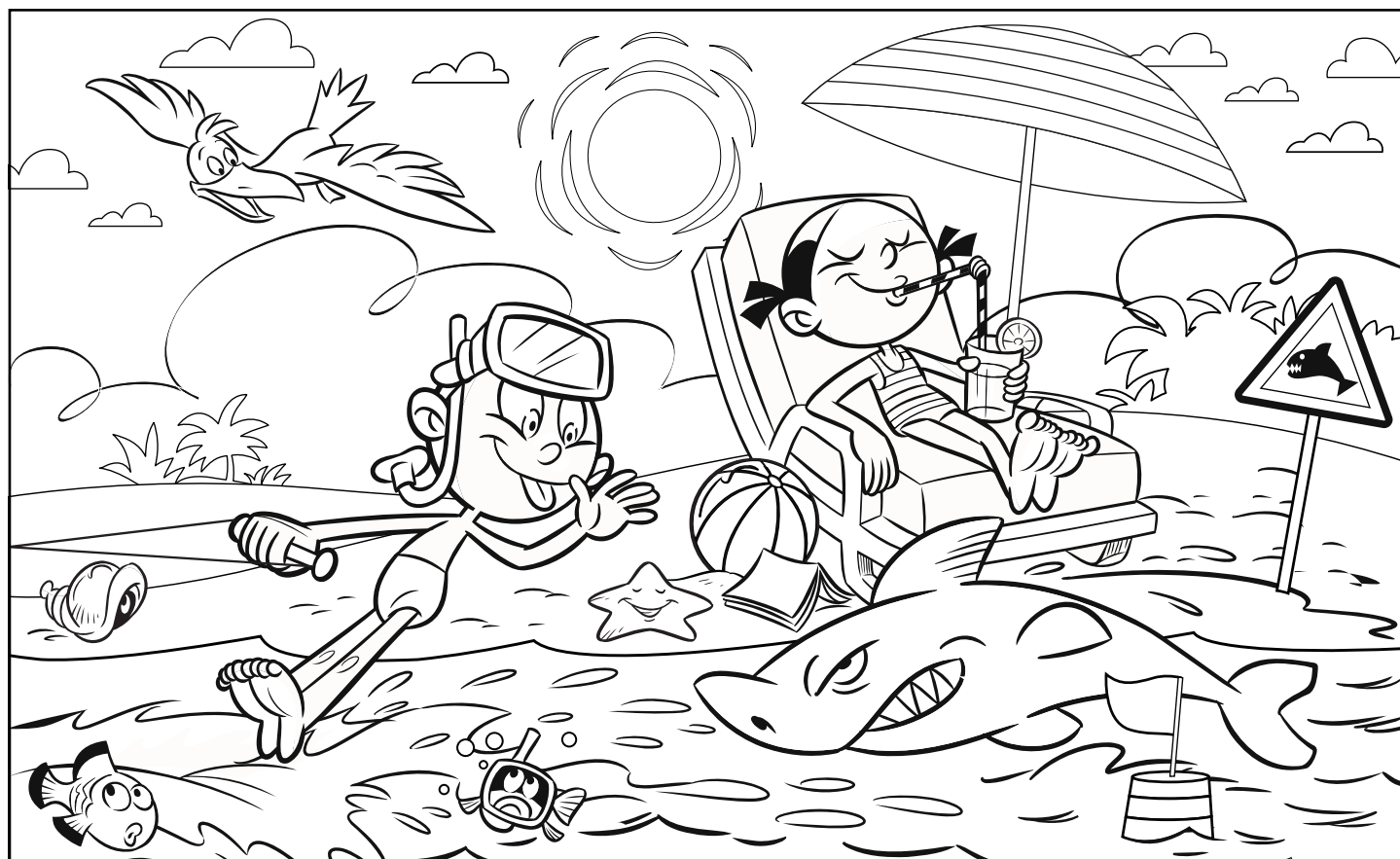

[illegible]

3		6	4		7			
			1					
				2	9		5	
4			7		3			
7			5					
				9				
2	4						6	1
5		7	9					3
		3		6		5	2	

	2		3	6		7		4
6	4				5		1	
	1	7						
					3	2		
			6					
				5	4	1		8
		2	1					
1						4	8	
7	5			4			6	

OMALOVÁNKA PRE NAJMENŠÍCH

Podhradčan - občasník mesta Spišské Podhradie. Evidenčné číslo MK SR - EV 5760/19. Náklad 1.100 ks. Poradové číslo 2/2025. Jún 2025. 7. ročník.
 Nepredajná. Sídlo vydavateľa: Mestský úrad, Mariánske námestie 37, 053 04 Spišské Podhradie. IČO 00329622. Redakčná rada: Jozef Srnka, Viktória Jurkúsová, Zdenka Kukulová, Ivan Sokolský, Vladimír Šolc. Príspevky môžete zaslať na email: podhradcan@spisskepodhradie.sk alebo osobne do podateľne MsÚ. Nevyžiadané rukopisy nevraciam. Redakcia nezodpovedá za obsah doručenej inzercie a vyhradzuje si právo doručené príspevky upraviť, skrátiť alebo aj neuverejniť. Texty nepreslň jazykovo úpravou. Akékoľvek rozmnožovanie časti alebo celku textov, fotografií, grafiky akýmkoľvek spôsobom bez písomného súhlasu vydavateľa je zakázané. Grafický návrh, spracovanie a tlač © ywan.sk.

Just⁺

ORIGINAL - SINCE 1930

nahrin

Odborný poradca:

Kristína Ondíková

Kontakt: 0902590231

WhatsApp aj Viber

SUMMER DAY CAMP

Intenzívny letný tábor
s anglicky hovoriacim "native" lektorom.
Efektívna práca v skupinách. Žiaci 1.-5. ročníka
sa môžu aj počas leta vzdelávať **hravou a zábavnou metódou.**

📅 7. 7. – 11. 7. 2025 ⌚ 8:00 – 14:00

📅 4. 8. – 8. 8. 2025 ⌚ 8:00 – 14:00

📅 21. 7. – 25. 7. 2025 ⌚ 8:00 – 14:00

📅 18. 8. – 22. 8. 2025 ⌚ 8:00 – 14:00

ElektroTherm

NAITEC

Návrh, predaj a montáž klimatizácií Naitec.

NAITEC STELLAIR

Klimatizačný showroom

- Palešovo námestie 203/11 -
Spišské Podhradie

+421 917 365 257